

INS

INSPIRATIVNÍ STORY

2/2025 | Čtvrtletník Svazu měst a obcí České republiky

Když obnova dává smysl

Slovo předsedy	str. 5
Svazová agenda v kostce	str. 12
Z jednání komor, komisí a pracovních skupin Svazu	
Když obnova dává smysl	str. 15
Téma vydání	
Krajská setkání 2025	str. 63
Tradiční akce svazu	
Evropský výbor regionů má nové vedení	str. 68
Co nového v Evropě?	
XX. Sněm	str. 70
Plzeň 29.–30. 5. 2025	
Jak dostat signál do každé obce i do vlaku?	str. 83
Inspirativní projekty	
Bez potvrzení o očkování se neobejdete	str. 89
Zdravotnictví	

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3200 kusů zdarma.

Vydává SMO ČR.

Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá
redakce: Alexandra Kocková, Michaela Mottlová,
Lenka Zgrajová

Kancelář: 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4

tel.: 234 709 711, e-mail: kockova@smocr.cz

ID datové schránky: 5fkgwn3

Grafická úprava a DTP: www.magnetico.cz

Tisk: Jiřina Danková

Uzávěrka tohoto čísla: 14. 2. 2025

Ev. č.: MK ČR E 14584

Milé čtenářky, milí čtenáři,

tématem letního čísla INS je obnova. Ať už jde o navrácení smyslu a užitku starým, dlouho nevyužívaným budovám, krajině, nebo dokonce zdánlivě zapomenutým předmětům, vždy se jedná o činnost, která vyžaduje úsilí, trpělivost a vizi. O to větší radost pak přináší výsledek – prostor, který znovu ožije, lidé, kteří se znovu setkávají, a krajina, která znovu dýchá.

V článcích najdete nejen pohled ministra Petra Kulhánka na obnovu brownfieldů, ale i příklady z obcí, které se nebály pustit do ožívování zchátralých objektů nebo veřejného prostoru.

Najdete mezi nimi i osobní zkušenosti předsedy, stejně jako vzpomínku výkonné ředitelky na dobu, kdy jako starostka Jesenice obnovila dvě drobné sakrální stavby, které přinesly do obce nejen krásu a klid, ale i nový duchovní a komunitní rozměr. Najdete zde také příběh starostky Bublavy, která obec provedla úskalím způsobeným megalomanským plánem stavby aquaparku a dnes se snaží obnovit místní hřbitov s desítkami opuštěných německých hrobů.

A protože máme za sebou XX. sněm Svazu, v čísle najdete fotogalerii z této významné události, stejně jako snímky z letošních krajských setkání.

Přeji Vám krásné léto a příjemné čtení!

Za redakci
Alexandra Kocková
tisková zástupkyně Svazu

Témata letošního ročníku

- Obnova obcí po živelních katastrofách
- Jak zajistit kvalitní život obyvatel a rozvoj obce
 - Dostupné bydlení
 - Projekty, které navrátily život do center měst a obcí
- Digitalizace stavebního řízení

2. ročník konference pro samosprávy

Město a jeho architektura

9. října 2025 | Kongresové centrum Praha

POŘÁDÁ

SMO

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Slovo předsedy

Vážení čtenáři,

v letošním letním vydání časopisu **INS – Inspirativní story** bychom se rádi zaměřili na téma, které je pro naše obce a města klíčové – téma obnovy a přestavby. Na stránkách tohoto čísla budete mít možnost se seznámit s různými příběhy, které ukazují, jak lze vrátit život a smysl starým budovám, opuštěným brownfieldům či zrekultivovat krajinu po těžební činnosti.

Téma obnovy je pro mne velmi osobní, protože v Kyjově, kde působím jako starosta, jsme se rozhodli oživit starou mlékárnu, která už několik let stála opuštěná. Naším cílem je přestavět ji na družstevní byty. Tento projekt ukazuje, jak lze i staré, historické budovy přetvořit na moderní a smysluplné prostory pro život. Projekt je zatím v počáteční fázi, ale věřím, že bude mít dlouhodobý pozitivní dopad na naši komunitu. Tato zkušenost, kterou sdílím v článku dále, je jen jedním z příkladů toho, jak místní samosprávy a jejich občané mohou přetvářet prostor kolem sebe.

Tento časopis je věnován myšlence obnovy – obnovy budov, krajiny, ale především obnovy smyslu a hodnoty toho, co bylo zdánlivě opuštěné a zapomenuté. Každý příběh, který Vám představíme, je důkazem toho, že v našich rukou, jakožto starostů a starostek, je obrovský potenciál pro pozitivní změny, které mohou zlepšit kvalitu života nás všech.

Najdete zde také příběh o tom, jak se dá obnovit krajina po těžební činnosti. Státní podnik DIAMO, který má na starosti rekultivaci krajiny po těžbě, se podílí na mnoha projektech, které pomáhají vrátit původní

přírodní rovnováhu na místa, která byla poškozena těžebními aktivitami. Tento proces je nejen náročný, ale také vysoce inspirativní, protože ukazuje, jak je možné změnit krajinu, která byla dříve znehodnocena, na místo, kde se opět rodí život.

Také se zaměřujeme na projekty, které mění brownfieldy na nové, živé a funkční prostory. Tyto projekty často vyžadují velkou dávku kreativity a odvahy, ale i tvrdé práce, aby bylo možné z opuštěných objektů vytvořit nová a užitečná místa pro místní komunity.

Dalším tématem je přetváření veřejného prostoru. Spolu s místními komunitami se často diskutuje o tom, jakým způsobem mohou města a obce upravit svá prostranství tak, aby byla přívětivější pro občany. To zahrnuje nejen obnovu starých budov, ale i návrhy na zlepšení kvality veřejných prostranství, jako jsou parky, náměstí nebo pěší zóny.

Na závěr bych rád poděkoval všem kolegům, kteří se podělili o své příběhy a zkušenosti. Bez jejich iniciativy a odhodlání by se mnoho projektů nikdy neuskutečnilo. Opravy historických budov, přetváření brownfieldů či revitalizace krajiny jsou příklady toho, že každý z nás může přispět k obnově a zlepšení prostředí, ve kterém žijeme.

Věřím, že tento časopis Vám přinese inspiraci a nové pohledy na to, jak je možné vdechnout nový život starým věcem a prostorům.

Přeji příjemné čtení a krásné léto.

František Lukl
předseda Svazu měst a obcí ČR

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

XXVIII. CELOSTÁTNÍ FINANČNÍ KONFERENCE

27.–28. listopadu 2025
Kongresové centrum Praha

Svaz měst a obcí ČR srdečně zve **představitelé samospráv z celé České republiky** na tradiční dvoudenní setkání zaměřené na aktuální témata veřejných financí.

Vystoupí **zástupci státní správy, ekonomové, analytici i odborníci na veřejné finance.**

Součástí programu je i **společenský večer**, který nabídne prostor pro neformální diskusi a navázání kontaktů s kolegy z jiných samospráv.

Součástí programu je i doprovodná výstava ověřených dodavatelů a partnerů konference, kteří nabízejí řešení na míru obecním projektům.

Pro více informací sledujte i náš web:
www.smocr.cz

Střípky

Už několik měsíců se na některých místech v tuzemsku objevují **žluté popelnice a kontejnery**, do kterých lidé mohou vhadzovat i plechovky. V budoucnu by jich mělo být až půl milionu. Tato možnost má zjednodušit a navýšit třídění odpadu. Podle místopředsedy Svazu Pavla Drahovzala je to cesta směrem k občanům. Je třeba zajistit, aby třídění plastových obalů a plechovek bylo co nejkomfortnější, nejdostupnější. Kombinace plast a kov nebo plechovky by neměla být žádnou velkou komplikací v rámci mechanismu třídění. Systém je nutné ale komunikovat, nádoby označit, a především přizpůsobit tomu infrastrukturu.

V rámci pravidelného přezkumu čerpání programů EU v polovině programovacího období 2021–2027 dochází k některým **přesunům finančních prostředků**. Svaz vyjádřil nesouhlas s vyvedením prostředků z IROP, který primárně cílí investice do území, a požadoval, aby tam tyto prostředky zůstaly a byly využity na financování projektů regionálního školství. Konkrétně pro alespoň částečné satureování projektových žádostí ve výzvě Základní školy, které nebyly z důvodu nedostatečné alokace výzvy podpořeny. Pod čarou zůstalo více než 400 projektů základních škol za cca 5 mld. Kč.

MPSV neplní své sliby ohledně **zřízení dětských skupin**. Starostové si stěžují, že ministerstvo před časem navrhlo dětské skupiny jako řešení nedostatku míst ve školkách a přislíbilo přitom obcím dotace na jejich zřízení. Jenže ve většině případů starostové nedostali žádné vyrozumění, zda a kdy dotaci dostanou. Zkolaudované prostory pro dětské skupiny přitom mají mít už příští rok. Starostové píší ministerstvu otevřené dopisy, přístup ministerstva kritizoval i Svaz. Tato nedostatečná komunikace mezi vládou a samosprávami bohužel není ojedinělá.

Senát koncem února schválil novelu, která **ukládá obcím povinnost vyplatit rodičům finanční příspěvek ve výši 5 000 Kč za každé dítě**, které ve třech letech nezískalo místo v mateřské škole. Nová povinnost nezajišťuje financování těchto příspěvků ze státního rozpočtu, obce náklady ponесou samy. Tento krok vyvolal ostrou kritiku ze strany samospráv. Cesta plošných příspěvků neřeší příčinu problému. Stát by měl především podpořit budování nových kapacit MŠ. Svaz dlouhodobě upozorňuje, že mnoho obcí není schopno kapacity MŠ dostatečně rozšířit kvůli stavebním předpisům, nedostatku financí a demografickým výkyvům.

Svaz důrazně vystoupil proti připravované novele trestního zákoníku a zákona o návykových látkách, která umožnila **legální pěstování až tří rostlin konopí** a držení až 25 g mimo obydlí a 50 g v obydlí. Podle Svazu jde o nebezpečný krok směrem k nekontrolovanému užívání konopí, který může mít vážné důsledky pro společnost. Svaz upozornil na právní chaos, který by zmiňovaná část novely mohla způsobit. Například jedna rostlina konopí může vyprodukovat až 300 gramů sušiny, což občany staví do nejasné trestněprávní situace.

Kontroly plynových hořáků po tragédii v Mostě nedopadají zrovna dobře. Koncem února téměř 20 % restaurací neplnilo při jejich používání předpisy. K tomuto datu bylo provedeno 163 kontrol a z toho u 32 byly zjištěny nedostatky. Že je to poměrně vysoké číslo, si myslí i výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková: „*Svědčí to o tom, že opravdu preventivní kontrola a prevence je v mnohých součástech našeho života velice zanedbávána a měl by na ni být kladen mnohem větší důraz.*“ Podle kontrolorů byla nejčastějším pochybením nedostatečná vzdálenost mezi hořákem a případným hořlavým materiálem, jako jsou stolky, židličky či nějaké ochranné plachty. Některé předzahrádky navíc nejsou postaveny legálně.

Státní pozemkový úřad bezúplatně převedl Plzeňskému kraji klíčový pozemek o výměře 5,5 hektaru v katastrálním území Planá u Mariánských Lázní. Na pozemku by měla vzniknout **nová nemocnice následné péče s výjezdovou stanicí záchranné služby**, která doplní stávající nemocnici Svaté Anny a zásadně zlepší dostupnost zdravotní péče na Tachovsku. Odhadované náklady na stavbu dosahují až 1 miliardy korun. Se zahájením výstavby kraj počítá nejpозději do roku 2028.

Od 1. března 2025 vstoupila v účinnost novela zákona č. 219/2000 Sb., která výrazně **zjednoduší převody nepořebného státního majetku na obce a kraje** a umožňuje jim bezúplatně inzerovat svůj majetek. K využití aplikace je nutné uzavřít smlouvu o přístupu, ÚZSVM také nabízí online školení. Nutná je identifikace přes CAAIS – caais.gov.cz.

Na rozvoj studia pro uchazeče o pozici ředitele školy i pro nové ředitele či podporu těch stávajících se zaměří **první fáze nového systému podpory a vedení ředitelů škol**. Priority koncem dubna v Praze představili zástupci ministerstva školství, České školní inspekce, Národního pedagogického institutu i dalších organizací. Vzniknout by měl i tzv. kompetenční rámec ředitele, který by měl definovat požadované dovednosti a schopnosti pro ředitele a jeho roli. Na systému podpory se budou kromě již zmiňovaných institucí podílet také zástupci Svazu měst a obcí, Sdružení místních samospráv, školských asociací a organizací.

Hledáme nejlepší **Městskou knihovnu roku 2025!** Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR vyhlásil 16. ročník soutěže o nejlepší Městskou knihovnu. Záštitu nad soutěží převzal i Svaz. Cílem je ocenit nejlepší české knihovny, které jsou provozovány či zřizovány městy, a motivovat je k rozšíření a zkvalitnění veřejných knihovnických a informačních služeb. Pokud máte zájem zúčastnit se soutěže, kontaktujte regiony SKIP.

Navzdory tomu, že novela **zákona o obalech** zavádějící povinné zálohování PET lahví a plechovek z dílny MŽP prošla koaliční vládou v říjnu loňského roku, odpor, jenž schválení předcházela, neustál, ale v březnu naopak ještě gradoval. Dokonce v samotné vládní koalici. Na veřejnosti se objevily velmi konkrétní důvody mnohých organizací, ale hlavně představitelů samospráv, kteří pojmenovali nedostatky této novely. V klíčovou chvíli jednání ve Sněmovně klesl počet poslanců pod zákonnou povinnost, nebyla tudíž propuštěna ani do prvního čtení. Tímto způsobem nejspíš poslanci vyjádřili k Hladíkové novele svůj vztah.

Na **výstavbu a renovaci sociálních bytů** je nyní k dispozici 1,33 mld. korun v Integrovaném regionálním operačním programu (IROP), který pomáhá lidem v bytové nouzi získat bydlení. Ministerstvo pro místní rozvoj dlouhodobě podporuje sociální bydlení z IROP, v letech 2014–2020 poskytl příjemcům na projekty 2,32 mld. korun z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Původně plánovaný termín ukončení příjmu žádostí byl prodloužen a nově mohou žadatelé podávat žádosti až do 23. února 2026.

Skandinávie objevuje Česko, nejen Prahu, ale i ostatní regiony. Inspirace, zážitky a vysoké tržby touroperátorů – taková byla atmosféra letošního ročníku **Ferie for Alle (Dovolená pro každého)**, největšího veletrhu cestovního ruchu ve Skandinávii. Na akci, která proběhla v MCH Messecenter Herning a přilákala více než 54 tisíc návštěvníků, se pod hlavičkou CzechTourism a dalších partnerů prezentovalo i Česko. Kromě turistických atrakcí lákala dánské návštěvníky speciální nabídka českých regionů a výrazný zájem projevil i tuzemští vystavovatelé – jejich účast byla letos rekordní.

Svaz podpořil legislativní kroky Ministerstva financí, které představilo změnu zákona 218 umožňující efektivnější a **více zdrojové financování projektů energetických úspor** v případě organizačních složek státu. Státní budovy budou nově moci využívat úvěrové nebo dotační financování EPC, což dosud nebylo možné, a zacílit více peněz do skutečně komplexních EPC projektů.

Dne 8. dubna 2025 se ve Strakově akademii uskutečnilo další **setkání členů vlády s delegací Svazu** v čele s předsedou Františkem Luklem. Diskuse s premiérem Petrem Fialou a dalšími ministry se týkala především spravedlivějšího přerozdělování daní a motivace obcí k podpoře podnikání – váha tohoto koeficientu by se dle Svazu měla zvýšit z 1,5 na 10 %. Hovořilo se o veřejném pořádku v souvislosti s narůstající agresivitou psychicky nemocných osob žijících na ulici, přičemž ministr vnitra Rakušan informoval, že městská policie by měla být v budoucnu součástí integrovaného záchranného systému. Dalším tématem, v podstatě již evergreenem, byla dostupná lékařská péče v regionech, která je stále v mnoha oblastech nedostačující. Ministerstvo zdravotnictví plánuje změnu v systému akreditací pro praktického lékaře – pravomoc udělování akreditací by měla přejít z krajů na zdravotní pojišťovny. K dalším tématům patřilo financování nepedagogických pracovníků ve školství, nová evropská legislativa v oblasti čištění odpadních vod, otázky energetické náročnosti budov a další.

Svaz téměř rok upozorňoval na neregulérnost původního návrhu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, podle něhož mělo financování nepedagogů od září 2025 přejít na obce, tedy uprostřed školního roku. Uvítal proto vládní rozhodnutí z počátku března t. r. **odložit financování nepedagogů obcemi a kraji na leden 2026.** „*Posun na leden 2026 je správným krokem, ale stále je nutné vést diskuzi o tom, jak bude zajištěno dlouhodobé financování nepedagogických pracovníků,*“ uvedl předseda SMO ČR František Lukl. Samotné posunutí termínu nestačí. Prostředky na nepedagogy mají být obcím poskytovány v rámci RUD. Obce a města ale nemají žádnou „seriózní“ analýzu dopadů na své rozpočty ve střednědobém výhledu.

Novela mysliveckého zákona

už se nejspíš do konce volebního období nestihne dokončit. Zákon měl vyřešit zejména problém s přemnoženou zvěří v lesích a škody, které tam páchá. Měl uzákonit to, že myslivci budou nově muset ulovit minimální počty zvěře, které jim určí stát, jinak dostanou pokutu. Zákon vytrvale blokuje opozice, návrh považuje za kontroverzní. Proti novele vystupovala také Českomoravská myslivecká jednota, podle ní nevyřeší škody po přemnožené zvěři. Vadí jí i to, že počty úlovků by měly stanovovat úředníci. Ke kritice se už dříve přidal i Svaz měst a obcí či Agrární komora. Novelu naopak podporovali lesníci, zemědělci a ochránci přírody.

KONFERENCE ENERGETIKY A ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

23.–24. října 2025
Kongresové centrum Praha

Svaz měst a obcí ČR zve **představitelé samospráv z celé České republiky** na odbornou konferenci věnovanou dvěma klíčovými oblastem pro fungování obcí a měst – **energetice** a **odpadovému hospodářství**.

- **Energetická soběstačnost a komunitní energetika**
- **Financování energetických projektů**
- **Legislativa v oblasti odpadového hospodářství**
- **Oběhové hospodářství a recyklace**
- **Inspirace z praxe samospráv**

Na konferenci vystoupí **odborníci z praxe, zástupci ministerstev, odborných institucí i energetických a odpadových společností**.

Pro více informací sledujte i náš web:
www.smocr.cz

Svazová agenda v kostce

Komise pro kulturu a cestovní ruch

7. února 2025, on-line

Komise se věnovala zapojení obcí jako zprostředkovatelů filmových lokalit. Diskutovala otázku výběru poplatku z pobytu a zavedení systému eTurista dle nové legislativní úpravy, vč. technické realizace a zapojení těch municipalit, jež výběr poplatku z pobytu ještě nezavedly. Dále věnovala pozornost konferenci Holiday World 2025.

Kontrolní výbor

11. února 2025, hybridně

Výbor přijal zprávy z jednání pracovních skupin a komisí, informaci o stavu členské základny (k 31. 1. 2025 má Svaz 2834 členů s počtem obyvatel 8 817 300) a projednal některé materiály legislativní povahy připravené pro jednání Předsednictva, zejména pak zákon o obalech a zvyšování platů ústavních činitelů. Po stránce organizační i ekonomické hodnotil podzimní svazové konference a byl informován o průběhu příprav nadcházejícího Sněmu, včetně návrhu nových Stanov Svazu. Další informace se týkaly implementace programového období 2021–2027 a realizovaných a připravovaných projektů.

Bezpečnostní komise

20. února 2025, Praha, hybridně

Pozvání přijal genpor. Martin Vondrášek, policejní prezident. Hlavním tématem proto bylo zajištění bezpečnosti v obcích, problematika počtu policistů PČR v přímém výkonu služby, policejní stanice a řešení nepřizpůsobivých osob. Nárůst počtu přestupků páchaných právě těmito osobami a nemožnost jejich efektivního řešení s ohledem na možnosti ukládání správních sankcí ve spojení s náklady na zajištění fungování obecní policie a jejich omezené pravomoci, to byly otázky, jejichž řešení se komise dovolávala. Stranou diskuze nezůstaly ani nábořové příspěvky pro jednotlivé složky IZS, sociálně vyloučené lokality a nedostatečné zajištění bezpečnosti dle dotčených obcí. Dalším tématem byla tzv. centra bezpečí zřizovaná kraji či systémové řešení informací o umístování baterií v nemovitostech ve spolupráci s dotčenými sektory vč. životního prostředí. Závěrem se jednalo o edukaci a přípravu občanů na obranu státu, vč. edukace dětí.

Finanční komise

28. února 2025, hybridně

Zhodnotila aktuální informace k převodu financování nepedagogů na zřizovatele – i nadále trvá na stanovisku Rady,

nesouhlasí s pozměňovacími návrhy, vyzvala poslance k zamítnutí návrhu a k projednání změny termínu a k dalším úpravám. Další nesouhlas vyjádřila s povinnostmi obcí vyplývajících z novely zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, které byly stanoveny i přes nesouhlas Svazu – viz Střípky. Třetím tématem jednání byl návrh zákona o platech představitelů státní moci, který byl rozšířen o úpravy týkající se územních samospráv. V Senátu byla k této problematice zřízena PS, za Svaz do ní byl nominován Ing. Vilímc. Dle názoru FK by se měla zabývat souběhem dvou uvolněných pozic, odměňováním neuvolněných radních a neuvolněných předsedů výborů. Závěrem byla vedena diskuse k odměňování úředníků, včetně tarifního a motivačního systému. FK doporučila vyzvat předkladatele sněmovního tisku k úpravě novely zákoníku práce, aby zaměstnanci společenství obcí nebyli nesprávně zařazeni do stejného systému jako zaměstnanci ÚSC.

Dopravní komise

6. března 2025, hybridně

Pozvání přijal Karel Váchal z MD, který členy komise seznámil s novinkami na Portálu dopravy a v Registru zastupování – centrální evidenci digitalizovaných plných mocí. V diskuzi se hovořilo o modernizaci registru vozidel do roku 2027, o přípravě novely zákona, která usnadní doručování řidičských průkazů a dalších dokumentů. Druhým hostem byl Jaroslav Kepka z MŽP. Zaměřil se na problematiku dopravní chudoby, tedy omezené schopnosti jedince využívat klíčové socioekonomické služby důvodu nedosta-

tečné dopravní dostupnosti nebo finanční nedostupnosti dopravních služeb. Karel Váchal doplnil, že vznikl mapový podklad vymezující regiony s nízkou dopravní dostupností veřejné dopravy. Představil návrhy opatření pro oblast dopravy – podpora poptávkové dopravy, podpora pořízení bezemisních vozidel pro veřejný sektor, podpora dobíjecích stanic pro domácnost, modernizace MHD. Dalším tématem bylo světelné znečištění, a to především v souvislosti s veřejným osvětlením.

Komise životního prostředí

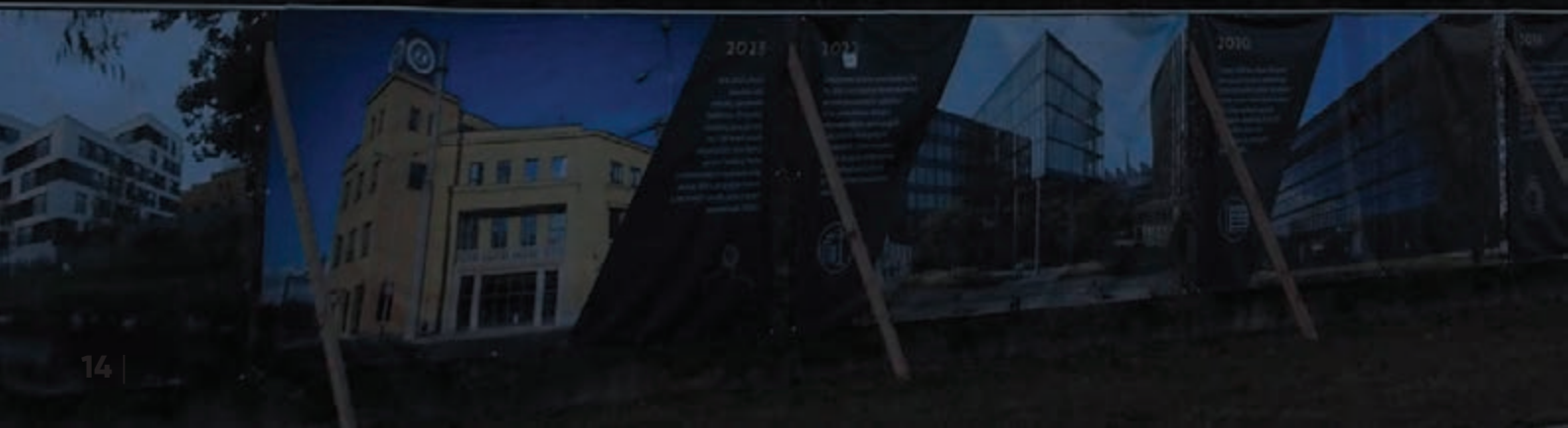
7. března 2025, hybridně

První část jednání byla věnována studii Analýza situace a možnosti nastavení EPR systému pro nábytek v ČR a rovněž pilotnímu projektu pro unikátní systém zpětného odběru nábytku s názvem Nábytek v oběhu. Dále byli členové komise seznámeni s obsahem memoranda AOPK, ČKA, MŽP a SMS ČR, jehož předmětem je udržitelný rozvoj zástavby obcí v chráněných krajinných oblastech. Komise k obsahu memoranda neměla žádné připomínky. Závěrečný čas jednání patřil aktuální legislativě.

Rada Svazu

7. května 2025, Praha

Zasedání Rady Svazu navázalo na jednání Předsednictva, které se uskutečnilo 24. dubna 2025. Hlavními body programu bylo schválení zprávy o činnosti SMO ČR a příprava XX. Sněmu v Plzni. Účastníci projednali a následně schválili předložené materiály, které shrnují aktuální priority i dlouhodobé cíle Svazu. Mezi zásadní témata patří spravedlivější rozdělení daňových výnosů a podpora podnikání v obcích, zajištění udržitelného rozvoje měst a obcí, návrh na zavedení šestiletého volebního období jako nástroje pro efektivnější realizaci projektů a silnější mandát zastupitelů, dále pak funkční a efektivní odpadové hospodářství a systémové financování dopravy pro udržení dopravní dostupnosti.

Když obnova dává smysl

Zchátralé budovy, opuštěné areály, ale i zanedbaná krajina nebo zdánlivě bezcenné předměty – to vše může znovu ožít díky vizi, odvaze a úsilí těch, kdo věří ve smysl obnovy.

Obnova má mnoho podob. Může jít o přeměnu bývalých továren, zboženišť nebo mlékáren v živá centra komunitního života, o navrácení života do zanedbané krajiny, ale i o záchranu drobných staveb, které nesou historickou či kulturní hodnotu. Mezi nejčastěji obnovované areály patří tzv. brownfieldy – opuštěné a nevyužívané pozemky nebo budovy, jejichž původní účel zanikl. Tento termín, vzniklý v anglosaském prostředí, dnes označuje místa, která mohou díky obnově získat nový význam. O státním přístupu k této problematice hovoří v rozhovorech ministr pro místní rozvoj Petr Kulhánek, Michal Urban z CzechInvestu, Ludvík Kašpar z podniku Diamo či

Lenka Žlebková z Kongresového centra Praha. Z praxe pak své zkušenosti sdílají i starostky a starostové Bublavy, Římova, Mirošovic a Bílovce, kteří se pustili do nelehké, ale smysluplné cesty obnovy ve svých obcích.

Obnovená krajina a oživené stavby nejsou jen výsledkem praktických rozhodnutí – stávají se odkazem pro naše potomky. Jsou vzkazem další generaci, jak jsme vnímali svou odpovědnost vůči místu, kde žijeme, a jakou hodnotu jsme přikládali péči o společný domov.

Foto: Zbrojovka Brno (i zde probíhá obnova)
Autor: Michaela Mottlová

Z bývalé mlékárny moderní bydlení: Kyjov sází na družstevní model

Areál bývalé mlékárny a pivovaru v centru Kyjova projde zásadní proměnou. Místo, které desítky let chátralo, město oživí moderním a dostupným družstevním bydlením, veřejným prostorem i kulturním zázemím. O vizi projektu a jeho přínosu nejen pro Kyjov, ale i pro podobné obce napříč republikou, píše starosta města a předseda Svazu měst a obcí ČR František Lukl.

Když jsme několik let zpátky koupili jako město objekt bývalé mlékárny a pivovaru s přilehlými pozemky v centru města, možnosti, jak tento brownfield využít, bylo mnoho. Historie tohoto místa byla dlouhá a bohatá. Kyjovská mlékárna byla známá široko daleko, možná především skrz legendárního „Kyjovského Božina“. Postupem času bohužel přestala prosperovat a výroba v ní skončila. Objekt následně roky chátral, proto jsme se rozhodli jej jako město koupit. Nejdříve nebylo zcela jasné, jaké využití budou pozemky mít, přesto úvahy od začátku směřovaly především k bydlení.

Chtěli jsme také prostor otevřít a propojit s nedalekým náměstím a městským parkem. Bylo zpracováno

několik studií ze strany studentů a architektů. Následně jsme vyhlásili urbanisticko-architektonickou soutěž, jejímž výstupem byla nejen územní studie definující podmínky zastavění tohoto území, ale také architektonická studie, které se chceme z části držet. Ta obsahuje bytový objekt s komercí v přízemí, dominantní sedmipatrový objekt taktéž s bydlením a také zachování historické části pivovaru z 15. století. V něm plánujeme galerii s vinárnou, která by odkazovala na historii tohoto místa a zároveň nabídla regionální poklady. Celý projekt pak počítá také s veřejným prostranstvím, dotvořením přilehlé křižovatky a taky trasou spojující náměstí s parkem. Samozřejmostí je také podzemní parkoviště.

Foto současného stavu
Zdroj: Archiv města Kyjov

Vizualizace projektu
Zdroj: Archiv města Kyjov

Tím nejzajímavějším je však forma bydlení, kterou jsme zvolili. Na pozemku bývalé mlékárny totiž plánujeme postavit až 100 družstevních bytů. Forma, která u nás možná zatím není tolik populární, ale praxe ukazuje, že je o ni zájem a hlavně že budoucí vlastníci zaplatí pouze stavební hodnotu bytu a jeho správy. Lze tedy říci, že díky tomuto odvážnému rozhodnutí vytvoříme možnost dostupného, ale velmi moderního bydlení přímo v centru města. Družstvo plánujeme založit a provozovat sami. Město tedy připraví projekty, založí družstvo a následně bude nabírat družstevníky, kteří budou uživateli bytů. Takto zajistíme, že byty neposlouží jako investiční příležitost, ale jejich vlastníci je budou užívat k vlastnímu bydlení.

Obecně mám za to, že družstevní forma bydlení je nástroj, jak i v budoucnu docílit toho, že ne všichni mladí lidé budou bydlet v nájmech. Navíc družstva mohou posloužit i jako nástroj proti vytlidňování venkova. Menší družstevní projekty mohou udržet mladé lidi ve svých vesnicích a menších městech. Trend je

totíž očividný, mladí před zakládáním rodin nechtějí bydlet v domech, ale bytech. Developerských projektů mimo větší města nevzniká mnoho a obecní byty často nejsou lákavé, proto se stahují do velkých měst. Řešením proto mohou být právě družstva o pár bytových jednotkách. Mohou takto být zkulturněny staré a chátrající objekty v centrech měst a obcí. Brownfieldy, které jinak nemají využití.

Když se ale vrátím do Kyjova, mám radost z toho, že do tak ambiciózního projektu jdeme. Nejen proto, že zkulturníme významný prostor v centru města. Práce s brownfieldy je bezesporu nesmírně důležitá a jsem rád za to, že napříč Českou republikou vznikají krásné projekty. Ale také, že do prostor s významnou historií vneseme projekt, který v mnohých minulost také evokuje. Možná často spíše v negativních konotacích. Proto přenesme družstevní bydlení z historie do současnosti a budoucnosti jako nástroj dostupného bydlení. Dostupného, ale moderního. Tak, jako tomu bude u nás v Kyjově v lokalitě bývalé mlékárny.

Kotelna, která začne znovu hrát: z brownfieldu komunitní knihovna

V olomoucké Trnkově ulici vzniká z bývalé kotelny nové kulturní a komunitní centrum – moderní pobočka městské knihovny pro 30 tisíc obyvatel sídliště. O proměně dlouho opuštěného objektu, financování rekonstrukce i smyslu komunitních prostor v hustě osídlených lokalitách hovoří primátor Olomouce a místopředseda Svazu měst a obcí ČR Miroslav Žbánek. Na otázky se za redakci INS-Inspirační story ptala Alexandra Kocková – řeč přišla i na to, jaký druh obnovy si primátor nechává na doma: třeba když sám vrací lesk starým automobilovým veteránům.

Miroslav Žbánek
Autor: Jakub Čermák

Ve vašem městě jste realizovali projekt, který dal nový život staré, nevyužívané budově. Můžete nám přiblížit, o co šlo, kde se vzal prvotní nápad a jak jste celý proces zvládli?

Dlouhodobě jsme cítili potřebu vybudovat moderní pobočku olomoucké městské knihovny i v lokalitě s hustou zástavbou. A proč nevyužít už stojící budovu bývalé kotelny, vdechnout jí nový život a zpřístupnit dlouho uzavřený objekt místním? Od září 2024 proto v Trnkově ulici, vlastně v samotném srdci jednoho z největších olomouckých sídlišť, přestavujeme budovu nevzhledné staré kotelny.

Víte, v dnešní době knihovny nejsou pouze o zapůjčování knih. Slouží také jako místa pro setkávání a spolupráci s okolními školami. Nabízejí výtvarné dílničky, besedy s regionálními osobnostmi a další komunitní aktivity. A aby se nám přitom neztratila samotná četba, moderní knihovny vytvářejí prostor pro pravidelný kontakt s rodiči a malými čtenáři.

Jako tatínek dvou malých synů si navíc dobře uvědomuji, jak důležitá jsou podobná kulturní centra právě v hustě osídlených částech města. Přinášejí vzdělání, posilují sousedské vztahy a vytvářejí pro-

Foto: Současný stav kotelny
Zdroj: Archiv města Olomouc

Foto: Vizualizace projektu knihovny
Zdroj: Archiv města Olomouc

stor pro setkávání, i tam, kde bychom to možná ani nečekali. A to nejen mezi dospělými, ale třeba i mezi dětmi. Právě v tom vidím největší smysl celého projektu.

Jakým způsobem se projekt financoval a jaký konkrétní přínos má pro obyvatele? Setkali jste se při realizaci nebo přípravě s nějakými překážkami a jak jste je překonali?

Vybudovat ze staré kotelny plnohodnotné, funkční a moderní komunitní centrum v části Olomouce, kde žije přibližně 30 tisíc obyvatel, samozřejmě není jednoduchá záležitost, a to jak po technické, tak po finanční stránce. Městskou kasu přijde přestavba kotelny zhruba na 11 milionů korun, což je na projekt takového rozsahu krásné číslo. Podařilo se nám totiž získat dotaci ve výši 42,5 milionu korun z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Jak už jsem zmiňoval, rekonstrukce je náročná i po technické stránce. Například došlo k nečekaným komplikacím se stěnou původní kotelny, kterou bylo nutné nahradit novou, a vzhledem k několika dalším drobným technickým úpravám došlo ke krátkému

zdržení. Dobrou zprávou ale je, že všechny překážky se nám podařilo úspěšně vyřešit a stavba v tuto chvíli pokračuje podle plánu.

Obnova a hledání nového smyslu věcí se netýká jen měst a krajiny, ale i našich osobních životů. Máte nějaký koníček, činnost či zálibu, která v sobě tuto myšlenku nese? Například opravy starých věcí, sběratelství, rekonstrukce historických předmětů či něco podobného?

Nejllepší odpovědí na tuto otázku je zajít k nám domů nebo na chalupu. Hemží se to tam předměty, které jsme s manželkou pořídili po různých bazarech a vetešnictvích. Kupovali jsme zejména ty levné věci, které byly odsouzené k zániku – ať už to byl starožitný nábytek nebo různé historické předměty a léta jim dáváme nový život právě tím, že se postupně upravují, obnovují nebo renovují. To je takový společný koníček.

U mě ta vašeň pak přechází až v posedlost, ale je směřována do věcí, které voní benzinem nebo olejem. To jsou historická auta. V tuto chvíli máme doma tři kousky, které kdysi stály ve sta-

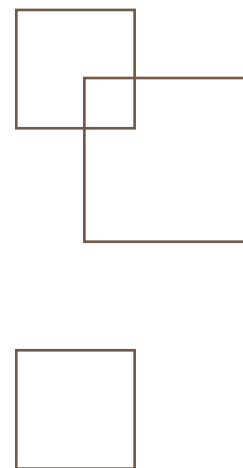
rých chalupách nebo stodolách, a hrozilo, že nepřežijí těch sedmdesát, osmdesát let života, která už měly za sebou. Nikdy jsem nekupoval drahé cennosti nebo starožitnosti, ale auta, co mají za sebou kus historie, a s pomocí přátel a kamarádů, kteří jsou třeba výbornými automechaniky, restaurátory nebo čalouníky dáváme těm technickým památkám nový život a nový směr. Ať už je to Renault Novaquatre z roku 1938, který přežil druhou světovou válku a v padesátých letech sloužil celé řadě rodin a nakonec skončil na špalcích ve francouzské stodole. Nebo je to unikátní lord mezi britskými automobily Lea Francis, ke kterému mám dokonce zmapovanou dlouhou historii jeho předchozích vlastníků, živnostníků a podnikatelů přímo z Anglie. Je to auto s rodokmenem. A také mám auto, které se hodí víc na chalupu. Je to vojenský Renault Golette, který měl přívlastek Torpédo. Vojenské auto, které sloužilo francouzské armádě kdysi v Alžíru a pak na různých farmách a je v zachovalém původním stavu. Poslední dobou bylo třeba ozdobou olomoucké modelářské výstavy For Model.

Děkujeme za rozhovor.

Foto: Vizualizace projektu knihovny
Zdroj: Archiv města Olomouc

Středověké město, novodobé náměstí: Postoloprty mění své srdce

Největší investice v historii města Postoloprty mění jeho centrální náměstí v prostor s hlubokým odkazem i moderní funkcí. Místopředseda Svazu měst a obcí ČR a starosta města Zdeněk Pištora přibližuje odvážný projekt inspirovaný legendou o Oldřichovi a Boženě, který propojuje historii, architekturu a život obyvatel – nejen těch současných, ale i budoucích generací. Na otázky Alexandry Kockové odpovídal se zaujetím i nadhledem.

Zdeněk Pištora

Ve vašem městě probíhá výrazná proměna veřejného prostoru. Co vás na radnici vedlo k rozhodnutí pustit se právě do rekonstrukce centrálního náměstí a jak celý projekt vznikl?

V našem případě se ani tak nejedná o „opuštěné“ místo či nevyužívané území, ale myslím, že i přesto odpovídá podstatě vaší otázky. Jde totiž o nejfrekventovanější místo ve městě – a právě teď mu dáváme úplně nový život, a to minimálně na několik dalších desítek let. Jedná se o největší investici v Postoloprtech snad už od středověku... Mám na mysli kompletní rekonstrukci našeho centrálního náměstí o rozloze více než 10 000 m² v hodnotě přes 110 milionů korun.

O rekonstrukci se uvažovalo už od roku 2004, ale teprve před osmi lety začal vznikat konkrétní koncept. Oslovili jsme renomovaného architekta Romana Kouckého (pozn. v roce 2024 získal ocenění Architekt roku), aby navrhl novou podobu náměstí. Výsledkem je návrh inspirovaný pařížským zlomkem Dalimilovy kroniky – konkrétně legendou o knížeti Oldřichovi a pradeně Boženě. V dlažbě se tak postupně rodí monumentální obraz svatby na břehu Ohře, nechybí kněz, kůň ani text z kroniky.

Zdeněk Pištora je starostou města Postoloprty, předsedou Komory měst a místopředsedou Svazu měst a obcí ČR. Ve svazové agendě se zaměřuje především na školství a bezpečnost, včetně fungování integrovaného záchranného systému a spolupráce se všemi jeho složkami. Je známý svým férovým a věcným přístupem, který mu vynesl respekt napříč samosprávami. Dlouhodobě hájí zájmy menších měst, zejména v oblasti financování škol a veřejných služeb. Jeho cílem je efektivní a dobře fungující samospráva postavená na kvalitním vzdělávání a bezpečném prostředí pro občany.

Vše bude doplněno zrestaurovanými památkovými prvky – kašnou, sloupem Piety a zámeckou bránou, která bude nově ručně vykovaná. Kašna bude fungovat jako „vodní hodiny“ a zrestaurované sochy dostanou pozlacené doplňky.

Příprava projektu trvala šest let, podílela se na ní kancelář drawing project z Kolína. Od začátku roku 2024 práce probíhají přímo na místě a hotovo by mělo být koncem roku. Pro mě osobně je to završení letité snahy, na kterou jsme jako město opravdu pyšní.

Podobné projekty nejsou jen vizí, ale hlavně závazkem. Jak se vám daří zajistit financování a co považujete za největší výzvy?

Od začátku bylo jasné, že projekt takového rozsahu bude třeba financovat prostřednictvím

úvěru – mimochodem, historicky prvního úvěru, který naše město čerpá. Navíc se nám podařilo získat podporu z evropských fondů v rámci programu Spravedlivá transformace. Zvýhodněný úvěr pokrývá polovinu nákladů a k tomu jsme získali grant ve výši téměř 14 milionů korun, který nám pokryje úroky.

Největší výzvou bylo administrativní vyjednávání s Národní rozvojovou bankou, která zprostředkovává evropské peníze. Její pravidla se podle mě místy míjí s českou legislativou, ale věřím, že se nyní blížíme ke kompromisu. Samotná realizace přináší běžné provozní komplikace – drobné technické úpravy, časový skluz, nové nápady v průběhu. Naštěstí máme bohaté zkušenosti – v posledních pěti letech jsme investovali přes čtvrt miliardy korun. Takže víme, že improvizace je občas

nezbytná a že i velké projekty je třeba dotvářet za pochodu.

Pro naše město a jeho obyvatele bude výsledek obrovským přínosem. Nejde jen o opravu dlažby, ale o skutečnou proměnu identity centra. Věřím, že to ocení nejen místní, ale i návštěvníci. A že náměstí, jaké budujeme, bude sloužit ještě mnoha generacím.

Když mluvíme o obnově – najdete podobnou chuť proměňovat a tvořit i ve svém osobním životě?

Upřímně, na hledání hlubších smyslů v osobním životě mi poslední dobou moc času nezbývá. Možná se až příliš věnuji tomu, jak měnit a zlepšovat věci ve veřejném prostoru. A když už se dostanu domů, zbytek energie mi s přehledem vezme můj jedenáctiletý syn.

Jsou chvíle, kdy si člověk řekne, že by měl zpomalit, ale myslím, že to známe všichni. Čas utíká stejně každému z nás. Tak snad někdy v důchodu přijde čas i na ty zapomenuté osobní projekty. Zatím mě nejvíc naplňuje to, že vidím, jak se proměňuje město, kterému věřím a kterému sloužím.

Děkujeme za rozhovor.

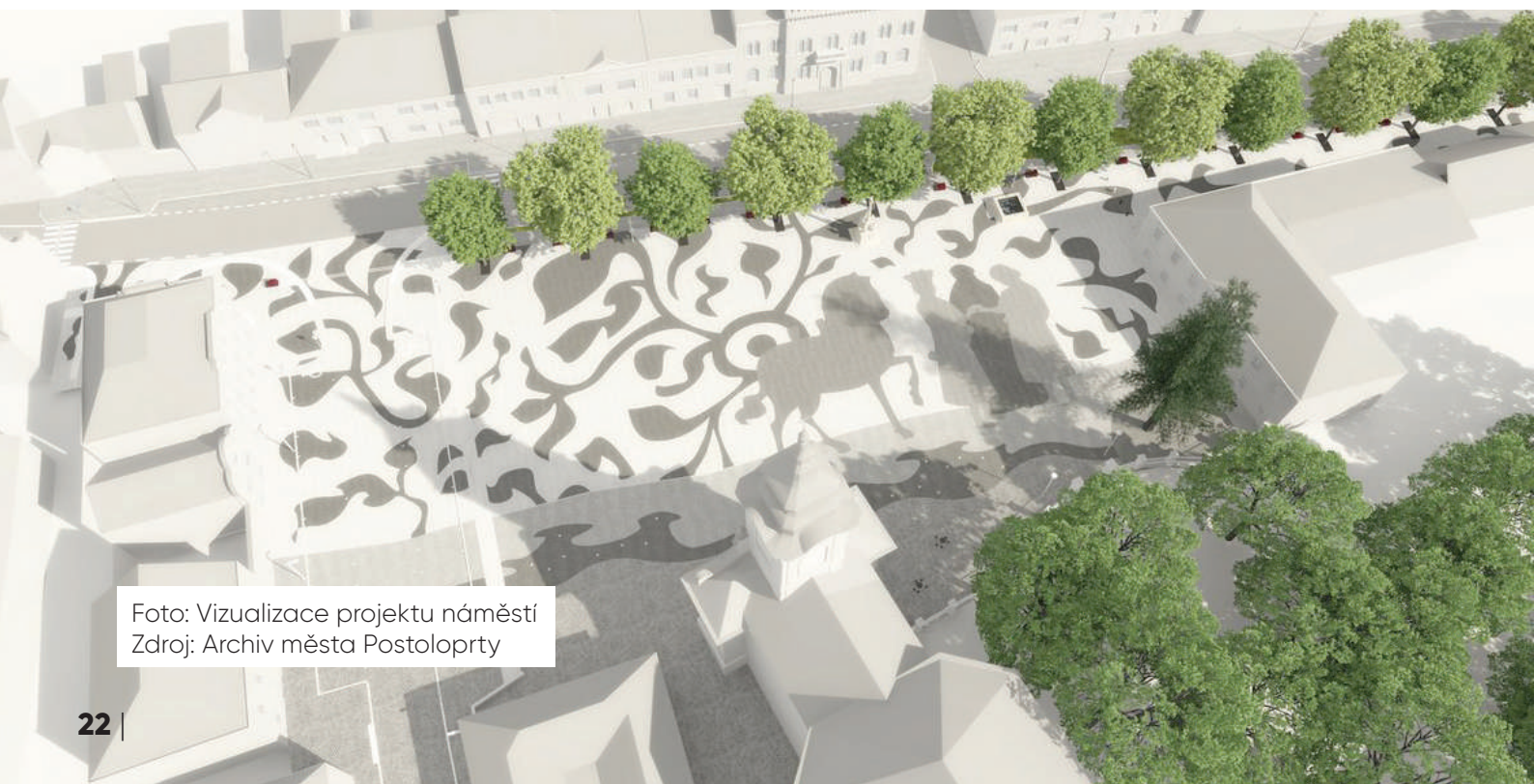

Foto: Vizualizace projektu náměstí
Zdroj: Archiv města Postoloprty

Rekonstruovaná část – až zesílí a vykvetou čerstvě zasázené sakury, tak to teprve bude dokonalé

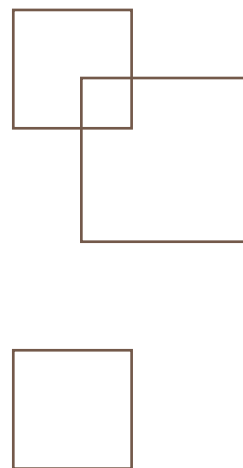

Technologie pro budoucí fontány

Vznikající obrazce v dláždění

Z nevyužitých budov nové byty i školy. Stát motivuje obce k proměnám veřejného prostoru

Města a obce mohou při rekonstrukci nevyužívaných objektů či výstavbě dostupného bydlení čerpat prostředky z různých dotačních titulů, jako je Integrovaný regionální operační program (IROP), Národní plán obnovy nebo program Dostupné nájemní bydlení. Podle ministra pro místní rozvoj Petra Kulhánka je o tyto podpory mimořádný zájem, a proto ministerstvo připravuje další zvýhodnění podmínek i nové nástroje, které pomohou lépe využít stávající městskou zástavbu místo záboru krajiny.

Petr Kulhánka
Zdroj: Archiv MMR

Podporuje Ministerstvo pro místní rozvoj projekty, které se zaměřují na přeměnu zanedbaných či nevyužívaných staveb na objekty veřejného zájmu, jako je bydlení, komunitní prostory nebo veřejná zeleň? Jaké nástroje nebo dotační programy mají obce a města k dispozici?

V námi připravované rekodifikaci územního plánování je jednou z priorit vytvořit takové nástroje, které usnadní výstavbu uvnitř měst – třeba právě na prolukách nebo nevyužívaných objektech, místo toho, aby docházelo k zásahům do krajiny. Změna obecných technických požadavků na stavby (zejména zrušení požadavků na oslunění nebo snížení minimálního počtu parkovacích míst) pak usnadňuje vznik bydlení právě ve starších objektech.

MMR také spravuje IROP, ze kterého je financována obecně také veřejná infrastruktura. Podporujeme tedy rekonstrukci a výstavbu škol, školek, sociálních bytů, komunitních center apod. K rekonstrukcím nebo přestavbám veřejných budov je pak možné využít i další programy ministerstva. Jejich přehled jsme zveřejnili na začátku roku na našem webu.

Mohou města a obce na tyto investice čerpat finanční

prostředky z národních nebo evropských fondů, například z Národního plánu obnovy? Jaká je podle Vašich zkušeností poptávka po těchto podporách a s jakými překážkami se žadatelé nejčastěji setkávají?

Města a obce využívají finanční prostředky ze všech dostupných zdrojů. Národní plán obnovy nebo IROP k nim jednoznačně také patří. Tradičně vysoká poptávka je například po výzvách IROP na odborné učebny v základních školách, kybernetickou bezpečnost veřejné správy, ale například i po výzvách v oblasti zelené infrastruktury měst a obcí. Zejména mezi jejich starosty jsou potom velmi populární programy ministerstva na obnovu regionů, které jsem už zmínil.

Pokud jde o překážky, vždycky platí, že žadatelé volí takové typy projektů, které generují co nejmenší množství překážek. Tam, kde by byla přestavba nějakého objektu zbytečně složitá, preferují novostavbu na zelené louce a naopak. Z naší strany potom pochopitelně vnímáme, o jaké programy ministerstva i dalších subjektů (například IROP) je a není zájem. Pokud vidíme, že o nějakou výzvu není zájem, snažíme se hledat způsoby, jak ji pro další období zlepšit. Tímto způsobem se teď chystáme například ještě více zvýhodnit podmínky pro výzvu na výstavbu sociálních bytů.

Ministerstvo dlouhodobě zdůrazňuje potřebu podpory dostupného bydlení. Plánujete rozšíření podpory na rekonstrukce bytového fondu, která by pomohla zvýšit nabídku cenově dostupného bydlení ve městech a obcích? Jaké konkrétní kroky v této oblasti chystáte?

V říjnu loňského roku jsme prostřednictvím Státního fondu podpory investic (SFPI) otevřeli program Dostupné nájemní bydlení s alokací 7 miliard korun (4,5 miliardy na úvěry a 2,5 miliardy na dotace). Jeho cílem je motivovat hlavně obce, aby budovaly nájemní byty a následně je pronajímaly za nižší než tržní ceny.

Po půl roce od jeho spuštění můžeme říct, že se jedná o mimořádně úspěšný program. K 1. dubnu bylo podáno 142 žádostí v celkovém objemu necelých 8 miliard korun (5 miliard v úvěrech a 3 miliardy v dotacích). Pokud by se zrealizovaly všechny projekty, o jejichž financování žadatelé stojí, vzniklo by přes 2 300 bytů.

Z Národního plánu obnovy jsme také podpořili projektovou přípravu více než 3 500 dostupných bytů za necelých 600 milionů korun. Zvýhodněné úvěry na bytovou výstavbu bude od letošního dubnu poskytovat i Národní rozvojová banka. V první fázi za 2,5 miliardy korun. Kromě toho chystáme i ko-investiční fond, který bude kombinovat státní a soukromý kapitál pro nákupy už hotových bytů.

Za velmi důležitou ale považuji také poradenskou činnost, kterou poskytují regionální centra provozovaná SFPI, stejně jako jeho projekt s názvem Obec ON zabývající se komplexním poradenstvím v oblasti investic, a to nejen do bydlení. Někdy totiž starostům stačí dobře poradit třeba s tím, jak mohou realizovat projekt ve spolupráci se soukromým developerem.

Měl jste jako bývalý hejtman Karlovarského kraje příležitost podpořit nebo realizovat podobné projekty? Můžete uvést nějaký konkrétní příklad z Vašeho působení, který považujete za úspěšný?

Krajské samosprávy zpravidla bytovou výstavbu nerealizují, tyto

projekty plánují obce. Proto jsem vyčlenil v rámci Odboru regionálního rozvoje architekta a urbanistu, který byl k dispozici obcím ke konzultacím jejich rozvojových projektů, včetně těch bytových. Podpořil jsem také obec, která se rozhodla pro architektonickou soutěž svého bytového projektu a postupně ho dovedla až do aktuálního programu Dostupného nájemního bydlení.

V Karlových Varech, v části Rybáře, probíhá přestavba bývalého pivovaru na novou městskou čtvrť s obytnými a komerčními prostory. Tento projekt čelí administrativnímu zdržení, ale očekává se zahájení první etapy v roce 2026. Sledujete tuto proměnu? Má ministerstvo možnosti, jak podobné projekty podpořit a urychlit jejich realizaci?

S tímto projektem jsem byl seznámen od počátku už jako primátor města. Provází ho řada potíží ve vztahu k územnímu plánu, vlastnickým vztahům, řešení dopravy. Jsem ale přesvědčen, že realizace významně pomůže městské čtvrti Rybáře. Vidím v ní velký potenciál pro bytovou výstavbu včetně potřebné občanské vybavenosti. Části projektu určité mohou být zapojeny do programů k podpoře dostupného bydlení, ať už v tom současném, nebo v těch připravovaných prostřednictvím Národní rozvojové banky a Národní rozvojové investiční. Obecně nám jde o kombinaci veřejných prostředků se soukromým kapitálem.

Děkujeme za rozhovor.

Petr Kulhánec působí od prosince 2021 jako ministr pro místní rozvoj ve vládě Petra Fialy. Do vysoké politiky vstoupil jako zkušený komunální politik – mezi lety 2010 a 2020 zastával funkci primátora Karlových Varů, poté byl zvolen hejtmánem Karlovarského kraje. Je členem hnutí STAN (Starostové a nezávislí) a dlouhodobě se věnuje tématům regionálního rozvoje, cestovního ruchu a dostupného bydlení. V ministerské funkci prosazuje snahu o efektivnější využívání veřejného prostoru, podporu výstavby uvnitř měst a obcí, modernizaci územního plánování a lepší dostupnost bydlení. Vystudoval matematiku na Západočeské univerzitě v Plzni a před vstupem do politiky působil v soukromém sektoru. Je známý důrazem na spolupráci státu s obcemi a regiony a podporu projektů, které zvyšují kvalitu života obyvatel v celé České republice.

Obce a města plánují stovky nových bytů. Díky pomoci státu se záměry mění v realitu

Dostupné bydlení už není jen téma velkých měst. O nové byty pro seniory, mladé rodiny i lidi s potřebnou profesí usilují také menší obce napříč republikou – od Louňovic přes Korytnou po Hejnice. Využívají k tomu odbornou podporu ze sítě regionálních center Státního fondu podpory investic, který spadá pod Ministerstvo pro místní rozvoj vedené Petrem Kulhánkem. Díky konzultacím a modelování financování mohou efektivně připravit projekty, které by jinak kvůli omezeným kapacitám či zkušenostem realizovat nedokázaly.

Vacov, Jihočeský kraj

Vacov, obec s patnácti sty obyvateli v Podhůří Šumavy, má připravené pozemky a chystá projekt pro dostupné nájemní bydlení. „Chceme udržet obec při životě, ale bez bydlení to nejde. Připravujeme bytový dům, kde vznikne 14 bytových jednotek. V Regionálním centru SFPI nám pomohli modelovat financování této investice. Rozpočet výstavby je 48 milionů, což je rozpočet Vacova na celý rok, ale plánujeme využít financování z programu SFPI a část splácet z nájemného. Podobné programy podpory stát nabízel naposledy před dvaceti lety. Chceme udržet mladé obyvatele, ale trápí nás, že nejsme schopni lidem, kteří tu chtějí zůstat, nabídnout, kde bydlet,“ říká František Čtvrtník, starosta obce Vacov.

Kostelec nad Orlicí, Královéhradecký kraj

Jedním z měst, které aktivně pracuje na rozvoji dostupného bydlení, je Kostelec nad Orlicí. „Naše město má šest tisíc obyvatel, ale nacházíme se v blízkosti průmyslové zóny, která zaměstnává dalších deset tisíc lidí. Ceny nájemního bydlení tak lokálně stoupají, což komplikuje zajištění potřebných profesí ve městě. Aktuálně máme sto čtyřicet vlastních nájemních bytů, z nichž značná část slouží jako domov s pečovatelskou službou. Připravili jsme projekt na výstavbu třiceti tří nových bytových jednotek a doporučil bych skvělou spolupráci s poradenstvím SFPI, které nám dodávalo podporu a odborné vedení. Za dva roky chceme nabídnout nové bydlení pro učitele, lékaře, policisty, ale také mladé rodiny a absolventy vysokých škol, kteří by jinak z regionu odcházeli,“ popisuje situaci starosta města Tomáš Kytlík.

Korytná, Zlínský kraj

Výstavbu nových bytů v režimu dostupného nájemního bydlení chystá Korytná, která má přes 900 obyvatel a leží 12 kilometrů od Uherského Brodu. „Není mi jedno, když vidím seniora, o kterého se jeho děti či příbuzní nemohou postarat. Na místě bývalé školy připravujeme projekt nového areálu pro seniorské bydlení a zázemí pečovatelské služby, kde vznikne 21 nájemních bytů pro seniory, což je investice okolo 80 mil. korun. Menší obce nemají interní kapacity investičních specialistů a díky pomoci poradenství SFPI mohou zrychlit přípravu investičních plánů,“ říká Josef Klon, starosta obce Korytná.

Louňovice, Středočeský kraj

„Na stavbu nové svazkové základní školy v Louňovicích pro 540 žáků, kde je investorem náš dobrovolný svazek obcí, chceme navázat výstavbou bytového domu o šesti bytových jednotkách, které budou určeny pro nájemní bydlení zaměstnanců školy. Chceme podpořit nábor pedagogů a další potřebné profese a víme, že dostupnost bydlení bude nadále problém. Se žádostí o konzultace jsme se obrátili na poradenství SFPI, kde nám pomohli s nastavením financování projektu a pustili jsme se do toho,“ říká Josef Řehák, starosta Louňovice a předseda DSO LOŠBATES.

Přeštice, Plzeňský kraj

S připravovaným projektem dostupného nájemního bydlení přichází město Přeštice, které leží dvacet kilometrů jižně od Plzně. Chystá projekt dostavby areálu pro seniorské bydlení o moderní zázemí terénní pečovatelské služby a 14 nových malometrážních bytových jednotek pro nájemní bydlení pro seniory. „Jsme rádi, že stát prostřednictvím poradenství SFPI poskytuje také expertní podporu konkrétním záměrům, jakým je projekt pro naše seniory v Máchově ulici. S přípravou projektu pomáhá regionální centrum SFPI. Obce tak mohou zefektivnit investiční výstavbu,“ říká Tomáš Chmelík, starosta města Přeštice.

Hejnice, Liberecký kraj

„Na záměru výstavby tří obytných domů spolupracujeme s regionálními specialisty SFPI a při postupné etapizaci výstavby by měly našemu městu rozšířit bytový fond o 56 bytů. První čtyřpodlažní dům má 16 bytů, další dva pětipatrové po 20 bytech. Jedná se o domy umístěné v prolukách na sídlišti. Rádi bychom financování stavby spláceli z nájemného. Pomůžeme tak u nás udržet potřebné profese a mladé rodiny,“ říká Jaroslav Demčák, starosta města Hejnice.

Informace poskytl Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Brownfieldy jako strategická příležitost pro rozvoj obcí

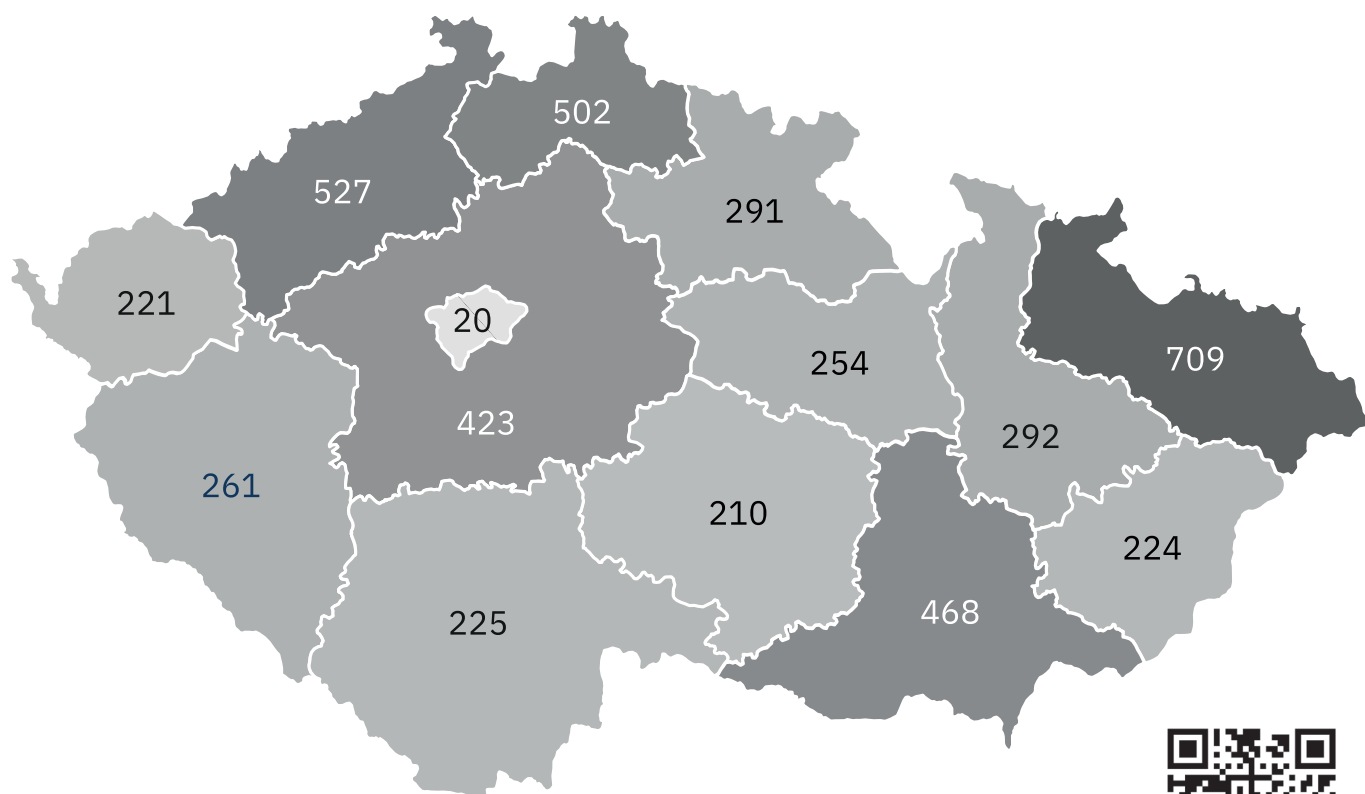
Investice do revitalizace brownfieldů nejsou jen otázkou obnovy jednotlivých objektů, ale mohou se stát katalyzátorem širšího ekonomického a společenského rozvoje regionů. Co je klíčem k úspěšnému oživení opuštěných lokalit? Kolik jich v Česku máme a co pro podporu jejich obnovy dělá CzechInvest? O tom jsme hovořili s Michalem Urbanem, který ve státní agentuře vede Divizi podnikatelského prostředí.

Michal Urban
Zdroj: Archiv CzechInvest

Jak CzechInvest pomáhá samosprávám při obnově brownfieldů a dalších zanedbaných lokalit? Jaké nástroje a programy může nabídnout?

Jsme pro obce takovým rozcestníkem a metodickou podporou. Starostové se na nás obracejí, když si s brownfieldem neví rady – někdy chybí jasná vize, jindy je problém s financováním. My s nimi projekt zkonzultujeme, doporučíme vhodný zdroj podpory, propojíme je s dalšími odborníky a lokalitu zaregistrujeme do Národní databáze brownfieldů. Pokud obec nechce území regenerovat vlastními silami, nabídneme ji investorům. Databáze je naším hlavním nástrojem pro mapování nevyužitých lokalit napříč regiony a spravujeme ji už téměř 20 let. Příklady úspěšně regenerovaných brownfieldů sbíráme pro inspiraci a motivaci ostatním samosprávám. Dotační program sice neprovozujeme, ale úzce spolupracujeme s Ministerstvem průmyslu a obchodu. Podílíme se na administraci programu Regenerace brownfieldů pro podnikatelské využití, který obcím a krajům pomáhá dát opuštěným areálům nový smysl – třeba jako podnikatelské zázemí kombinované s občanskou vybaveností nebo bydlením.

Kolik brownfieldů v Česku evidujete a kde je jich nejvíce?

V Národní databázi brownfieldů evidujeme více než 4 600 lokalit s rozlohou přes 14 900 hektarů – to je, jako byste vedle sebe poskládali asi 22 tisíc fotbalových hřišť. Nejvíce brownfieldů je v Moravskoslezském, Ústeckém a Libereckém kraji. Naopak nejméně na Vysočině, v Karlovarském a Zlínském kraji. Počet lokalit ale není vždy tím hlavním parametrem, který by nás měl zajímat. Některé regiony mají brownfieldů méně, ale zabírají velké plochy a přístup k jejich regeneraci je samozřejmě komplikovanější. Typickým příkladem je právě Karlovarský kraj s pozůstatky těžby a těžkého průmyslu.

Co na místě brownfieldů vzniká nejčastěji? Jaké přínosy má revitalizace brownfieldu pro obec nebo její občany?

Obce často volí multifunkční využití – kombinaci veřejných služeb, podnikání a bydlení. Brownfieldy

lze přetvořit na moderní podnikatelské parky nebo inkubátory pro mladé firmy. Lze na nich stavět kulturní domy, školy nebo byty. Obecně lze říct, že regenerace opuštěných lokalit zvyšuje atraktivitu měst i kvalitu života občanů. Vznikají nové pracovní příležitosti i kvalitní veřejný prostor, roste cena okolních nemovitostí, což přináší vyšší příjmy z daní pro obce i stát. Promyšlená výstavba na brownfieldech také pomáhá omezit zábor další půdy a přispívá k udržitelné výstavbě.

Můžete uvést konkrétní příklady úspěšně revitalizovaných brownfieldů či jiných projektů v českých městech a obcích?

V Herálci na Vysočině proměnili brownfield v multifunkční objekt, kde bude prodejna masných výrobků, lékárna, kavárna nebo cukrárna a v patře tři bytové jednotky. V Drásově na jižní Moravě zase z bývalého zdravotního střediska vznikl lékařský dům s ordinacemi, byty a komerčními prostory. Ve

Valašských Kloboukách na Zlínsku vytvořili z brownfieldu podnikatelský inkubátor s kancelářemi, multifunkčním sálem i střešní terasou. Všechny tyto projekty získaly podporu z programu MPO a CzechInvest obcím pomáhal s administrací.

Další inspiraci najdou obce na webu www.brownfieldy.gov.cz, který pro tyto účely CzechInvest provozuje.

Existují projekty, které se nepodařilo realizovat? Co bylo hlavní překážkou a jaké poučení si z toho mohou vzít další samosprávy?

Samozřejmě, ne vždy se podaří projekt dotáhnout do zdárného konce. Překážkou mohou být komplikované majetkové poměry, kdy se obci nepodaří brownfield vykoupit. Jindy je problém v podcenění finanční náročnosti a vázání projektu výhradně na jeden dotační zdroj. Pokud se stane, že obec dotaci nezíská, může celý

Valašské Klobouky – stav před revitalizací

Valašské Klobouky – stav po revitalizaci

projekt ztratit půdu pod nohama. Jsou také případy, kdy obec až v průběhu stavebních prací zjistí, že technický stav budov nebo ekologická zátěž je výrazně horší, než se předpokládalo – projekt se prodraží nebo zastaví. Pro úspěch je klíčová kvalitní projektová příprava, důkladný technický a environmentální průzkum brownfieldu. Právě proto teď MPO chystá nový dotační program zaměřený na přípravu projektů. Může se také stát, že obec narazí na odpor obyvatel. Pokud lidé nevědí, co se v jejich sousedství chystá, mohou vnímat projekt jako hrozbu. Včasná a otevřená komunikace s občany je proto naprosto klíčová.

Když to shrneme, úspěšný projekt začíná dobře připravenými podklady, realistickým finančním plánem a otevřeným přístupem k veřejnosti i partnerům. Chyby a překážky jsou běžnou součástí

procesu, ale pokud se z nich dokážeme poučit, mohou být pro další projekty cenným zdrojem zkušeností.

Děkujeme za rozhovor.

Michal Urban stojí v čele Divize podnikatelského prostředí agentury CzechInvest. Do jeho gesce spadá činnost regionálních kanceláří, agenda regenerace brownfieldů i rozvoj podnikatelských příležitostí napříč Českou republikou. Pod jeho vedením se divize zaměřuje mimo jiné na sběr, automatizované zpracování a analýzu dat u jednotlivých lokalit. Významnou roli hraje také úzká spolupráce s nově vzniklou Státní investiční a rozvojovou společností (SIRS), zejména při přípravě strategických průmyslových zón.

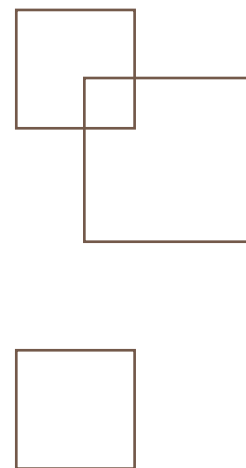
Herálec – stav před revitalizací

Herálec – stav po revitalizaci

Všechny fotografie poskytl archiv CzechInvestu

DIAMO: Transformace státního podniku zaměřeného na ochranu životního prostředí a využívání surovin

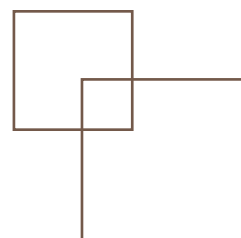
Státní podnik DIAMO, který se historicky soustředil na těžbu surovin, dnes hraje klíčovou roli při zahlazování následků hornické činnosti a práci s radioaktivními materiály. Jeho hlavními prioritami jsou sanace, zejména po těžbě uranu a uhlí, rekultivace krajiny a zabezpečení starých důlních děl. Vedle toho se DIAMO podílí na průzkumu ložisek strategických surovin a zlata. Ředitel podniku Ludvík Kašpar popisuje výzvy, kterým čelí, a důležitost spolupráce se samosprávami při rozvoji postižených regionů.

Ludvík Kašpar
Zdroj: Archiv DIAMO

Státní podnik DIAMO se v průběhu posledních desetiletí transformoval z ryze těžební organizace na moderní, společensky odpovědnou instituci, jejímž hlavním cílem je ochrana životního prostředí a využívání surovin. Spolu se specialisty z České geologické služby se DIAMO zaměřuje na průzkum a využívání strategických surovin, včetně možnosti jejich dobývání a zpracování.

„Naším velkým know-how je práce s radioaktivními materiály. Přetransformovali jsme se na organizaci, která se nejenom stará o zlepšení životního prostředí, ale i aktivně přispívá k jeho obnově,” říká Ludvík Kašpar, ředitel podniku. Motto DIAMO – „Vracíme přírodě její tvář” – odráží tento zásadní obrat.

Ludvík Kašpar je generálním ředitelem státního podniku DIAMO, který se zabývá zahlazováním následků hornické činnosti, správou bývalých uranových a uhelných dolů a sanacemi ekologických zátěží. V čele podniku stojí od roku 2020. Před nástupem do této funkce působil jako ředitel odštěpného závodu Stráž, kde v minulosti probíhala hlubinná i chemická těžba uranu. Ludvík Kašpar má technické vzdělání a dlouholeté zkušenosti v oblasti těžby, sanací a likvidací důlních děl. Pod jeho vedením se podnik DIAMO více zaměřuje na modernizaci přístupů k sanacím, efektivní hospodaření a posilování role podniku při transformaci bývalých těžebních regionů.

Hlavní prioritou podniku je od devadesátých let zahlazování následků hornické činnosti. DIAMO se specializuje na sanace a rekultivace lokalit po těžbě uranu, rud, uhlí a dalších surovin, a to včetně likvidace ropoplynových sond a zabezpečení starých důlních děl. Tento proces je velkou výzvou, protože každá sanace je unikátní a vyžaduje pečlivé plánování a odborný přístup. „Vždy musíme brát v úvahu specifika každé lokality, což znamená, že univerzální postupy neexistují,“ dodává Kašpar.

V současnosti jsou v popředí aktivity DIAMO sanace chemické těžby uranu v oblasti Stráže pod Ralskem, rekultivace heřmanické haldy a monitorování důlních vod na Ostravsku a Karvinsku. Ochrana vodních toků a zdrojů pitné vody je nezbytnou součástí tohoto procesu.

Dále se DIAMO podílí na geologickém průzkumu a rozhodnutí o případné těžbě zlata a strategických prvků v oblasti Zlaté Hory, což je jeden z nejdůležitějších projektů podniku.

Kašpar také zdůrazňuje, jak je pro DIAMO důležitá spolupráce s municipalitami. „Naše činnost přímo souvisí s rozvojem měst a regionů. Musíme proto komunikovat otevřeně a transparentně, abychom budovali důvěru s místními samosprávami a pomohli rozvoji regionů, které bývaly těžbou postižené,“ vysvětluje Kašpar.

Příklady dobré praxe zahrnují revitalizaci jezer Most a Milada nebo areál bývalého dolu Frenštát. V těchto lokalitách státní podnik DIAMO ukončil sanace a rekultivace a připravil pozemky pro nový rozvoj. Závěrečná fáze, tedy předání těchto pozemků novým uživatelům, je však výzvou, protože očekávání municipalit se často neshodují s předpisy pro nakládání s majetkem státu.

„Věřím ale, že díky vzájemné komunikaci a porozumění se těmto výzvám dokážeme postavit čelem. Proto tu přece jsme,“ uzavírá ředitel podniku DIAMO Ludvík Kašpar.

Zdroj: DIAMO

Inzerce

Ojeté pneu patří do servisu

Věděli jste, že ojeté pneumatiky mohou dostat druhý život? Odevzdáním do servisu přispějete k jejich dalšímu využití. Mohou se proměnit na gumové podlahy, protihlukové stěny nebo třeba materiály pro stavbu silnic.

Navíc je to jednoduché a zdarma.

**Najděte nejbližší sběrné místo
na www.eltma.cz**

eltma

Podpora biodiverzity a rekreace v praxi: Kutnohorsko i Vysočina se chlubí novou tváří krajiny

Revitalizace území po těžbě nebo jiném zásahu člověka už dávno není jen technickou záležitostí. Stává se příležitostí pro zlepšení biodiverzity, zadržení vody v krajině i kvalitnější život lidí v dané lokalitě. Ukazují to i příklady z Kutnohorska, Vysočiny nebo Pardubicka, kde se s pomocí obcí, zemědělců a odborníků daří měnit zašlou krajinu v živý a užitečný prostor.

Spojení rekreace, zadržování vody a ochrany přírody se stalo klíčovým motivem úprav v lokalitách Košice a Černovice. Nové tůňe, mokřady, revitalizované potoky i štěrkové pěšiny ukazují, že změny v krajině nemusejí sloužit jen přírodě, ale i lidem – a přitom se nevylučují. Ochrana před povodněmi, zmírnění sucha, zlepšení kvality vody i prostoru k odpočinku – to vše může jít ruku v ruce. Oba projekty se zaměřily

především na problémy v krajině a na to, jak pomoci vlastníkům pozemků řešit důsledky sucha, povodní a eroze. Změny měly zároveň přispět ke zlepšení kvality vody v daných lokalitách. V Košicích je výsledkem malebný kus krajiny s velkým rekreačním potenciálem. Místní obce tím získaly místo k odpočinku a rekreaci bez velké finanční zátěže.

Foto: Černovice
Zdroj: Archiv ADAPTO.space

Foto: Košice
Zdroj: Archiv ADAPTO.space

Myslelo se i na hmyz a drobné živočichy

Revitalizace se zde dočkalo 2,4 ha obecních pozemků, přičemž nejvýznamnější proměnou prošel bezejmenný vodní tok v lokalitě v Německu, který byl v minulosti technicky upraven a regulován. Potůček prošel ozdravným procesem a podařilo se ho i prodloužit. Původně zahloubené a silně zerodované koryto měřící 450 metrů nyní dosahuje délky 776 metrů a proměnilo se v přirozeně klikatící tok. V jeho okolí vznikla také soustava 23 tůní a mokřadů.

Materiál vznikající při realizaci je podle hydrobiologa Jaromíra Maštery důležité dále využít přímo na lokalitě. „Zemínu z výkopů jsme použili na modelování valů tůní a rušení koryta regulovaného toku. Pomocí kořenů, větví a větších kamenů jsme zároveň vytvořili stanoviště pro hmyz a drobné živočichy,“ vysvětluje. Všechna vodozádržná opatření budou mít podle něj pozitivní dopad na rozvoj biodiverzity v daném území.

Chodník pro pěší

Součástí projektu se stal také prvek, který zvýšil rekreační potenciál celé lokality. Pro pěší turisty vznikla nová možnost poznávání místní přírody – kolem revitalizovaného potoka a tůní byla vybudována 300 metrů dlouhá štěrková cestička. „Na přání obce byl vytvořen chodník, do budoucna zde plánujeme i naučnou stezku,“ říká ke změnám starostka Martina Nováková s tím, že obec chce na vybudování stezky získat dotaci. Je však připravena projekt spolufinancovat i z vlastních zdrojů, aby lidé mohli vidět, že rekreační využití a ochrana přírody se nevyklučují.

Oceňuje také spolupráci s realizační firmou. „Změny a nápady se vždy projednávaly. Snažili se vyjít vstříc našim požadavkům a zároveň tím pomoci krajině. Za důležité považují také podporu projektu ze strany místního zemědělského podniku a soukromého majitele, kteří vlastní přilehlé pozemky,“ doplňuje Nováková.

Klinot čistší i pro plavce

Společnost ADAPTO.space, která se specializuje na vodozádržná opatření a úpravu hydrologického režimu krajiny, nabídla v obou případech kompletní servis – od poradenství přes výběr vhodných lokalit, projekční přípravu a inženýring až po administrativu dotací a samotnou realizaci. Stejným způsobem postupovala i při projektu v Černovicích na Vysočině.

I zde se projekt zaměřil na obnovu meandrů, tůní a mokřadů a tím i na podporu biodiverzity. Cílem bylo také zlepšení kvality vody v rybníku Klinot, který slouží dlouhá léta jako veřejné koupaliště. Dlouhodobě však docházelo k jeho zanášení splachy z okolních polí.

„Není proto divu, že v rámci klima-adaptační diagnostiky, kterou pro ZD Černovice zpracovávala naše partnerská organizace Národní ústav pro integrovanou krajinu (NUIK), byla tato lokalita vybrána jako prioritní pro realizaci revitalizačních opatření,“ uvádí výkonný ředitel firmy Filip Kačer.

Foto: Černovice
Zdroj: Archiv ADAPTO.space

Ruku v ruce s přáním obcí

Návrh konkrétních opatření od počátku probíhal ve spolupráci s obcí. V případě Klínotu byly změny projednány a schváleny s předsedou ZD Černovice Františkem Průšou a starostou Černovic Janem Brožkem. První tůň zde vznikly začátkem března, po dvou letech příprav. Projekt se potýkal s několika byrokratickými překážkami – například s vyřizováním stavebního povolení, kontaktováním nedohledatelných účastníků řízení formou veřejné vyhlášky nebo výkupem rušených melioračních a odvodňovacích staveb od státu.

Vše se však podařilo dotáhnout díky spolupráci a ochotě všech zapojených aktérů. Projekt byl financován z Operačního programu Životní prostředí a získal i podporu místních obyvatel. Farmář Jan Záhora by navíc rád v budoucnu podpořil nově vzniklé krajinné prvky zatravněním a pastvou na okolních pozemcích.

Ochrana před povodněmi

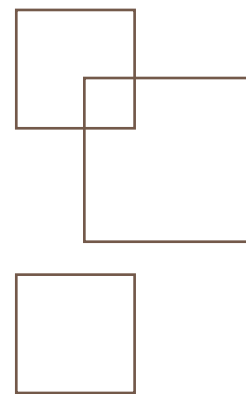
Důležitou součástí podobných projektů je nejen posílení biodiverzity a rekreace, ale i ochrana před výkyvy počasí. Vodozadržná opatření už prokázala svůj přínos například v Hartmanicích v Pardubickém kraji. Na ploše 1,1 ha zde vznikla soustava jedenácti tůní, podpořily se mokřadní biotopy a vytvořily se travnaté meze a valy, které brání splachům z polí a snižují erozi půdy.

„Překvapením pro nás bylo množství vody, které v tůních zůstává po celou dobu od realizace, a schopnost tůní a potoka regulovat vodu při silných přeháňkách,” pochvaluje si změny v krajině Iva Křoustková Moravcová, investorka projektu. Lokalita zvládla i zářijové povodně – tůně zadržely prudké lijáky a vodu postupně odvedly do potoka. *„Dříve takové srážky znamenaly vylití vody na silnici a do vesnice,”* dodává. (redakce)

Foto: Hartmanice
Zdroj: Archiv ADAPTO.space

Chceme být v evropské top desítce. Kongresové centrum Praha míří mezi elitu.

Když v roce 2020 nastoupila Lenka Žlebková do čela Kongresového centra Praha, postavila si ambiciózní cíl: proměnit budovu z 80. let ve špičkový evropský meet-up hub. Za pět let zvládla pandemii, migrační krizi i rozsáhlou modernizaci. Dnes nabízí klientům ekologicky šetrné služby, špičkové technologie a plánuje další rozvoj včetně nové multifunkční haly.

Lenka Žlebková
Zdroj: Archiv KCP

Když jste v roce 2020 nastoupila do funkce, měla jste jasnou vizi, kam by se mělo Kongresové centrum Praha (KCP) posunout? Jak se Vám tato vizi daří naplňovat?

Od počátku jsem chtěla z KCP vytvořit moderní, ekologicky udržitelné a technologicky vyspělé místo tzv. meet-up hub pro setkání nejrůznějšího druhu. **Máme cíl být v TOP 10 kongresových center v Evropě.** Jsem ráda, že se nám ve všech směrech daří tuto vizi naplňovat. Dokázali jsme smysluplně investovat do inovací, zefektivnili jsme provoz, posílili udržitelná a technologická řešení. Dnes máme na střeše 2 080 solárních panelů, které tvoří jednu z největších střešních FVE elektráren v Praze a pokrývá cca 8 % naší roční spotřeby elektřiny. Díky řadě dalších energeticky úsporných projektů šetříme více jak 50 % energií oproti referenčnímu roku 2013 a tedy obrovské náklady sobě i našim klientům. Nabízíme tzv. zelené eventy, které garantují využití čistě zelené energie a minimální uhlíkovou stopu v souladu s naší firemní ESG strategií. Od nás klienti dostávají záruku eco-friendly eventu, mohou si vybrat energeticky úsporné technologie jako např. LED obrazovky pro prezentace, recyklované odpadové hospodářství, mohou si objednat ryze veganský a vegetariánský catering nebo využít naší komunitní lednici v případě, že nějaké občerstvení zbude. Zároveň nabízíme inovativní řešení hybridních eventů, digitální navigační systém nebo využití AI a avatarů. Výběr je široký a mě těší, že jsme schopni takto pestré spektrum služeb v oblasti udržitelnosti a technologických inovací nabídnout.

Co považujete za největší milníky a úspěchy uplynulých pěti let v KCP?

Kongresové centrum Praha se stalo prestižním centrem, které láká špičkové mezinárodní akce, významná politická jednání, světové kulturní události a zároveň se stále více otevírá Pražanům a veřejnosti. Prošli jsme velkými změnami a strategicky investovali, a to i přestože kvůli pandemii, nebo válečnému konfliktu na Ukrajině nebyla naše existence nikterak stabilní a lehká. Nejprve jsme přišli během covidu o 60 % našich tržeb a působili jsme alespoň jako očkovací centrum, kde se naočkovalo 110 tisíc našich spoluobčanů. V březnu 2022 jsme pak byli z důvodu války přinuce-

ni zrušit 2 mezinárodní kongresy za 18,5 mil. Kč, abychom poskytli pomoc a zázemí pro 70 tisíc hlavně matek a dětí z Ukrajiny v rámci Krajského asistenčního centra pro uprchlíky. Úspěšně jsme se se všemi těmito výzvami poprali a ukázali, že umíme být flexibilní, zodpovědní, lidští a jsme skvělým týmem. V průběhu jsme také rekonstruovali technické zázemí a modernizovali interiéry, rebrandovali jsme značku a změnili korporátní identitu, která naši transformaci, otevřenost a inspirativní potenciál zdůrazňuje. Díky EPC projektu jsme od roku 2017 ušetřili více jak 280 mil. Kč za energie a snížili naši uhlíkovou stopu o 83 000 tun CO₂. Návštěvníci mají možnost u nás zhlédnout některá kulturní představení, která se hrají jen ve

vybraných světových metropolích, jako například Paříži, Sydney či Dubaji, a jejich uvedení v KCP představuje obrovskou prestiž. Stejně jako je známkou úspěchu poptávka po našich prostorách u organizátorů mezinárodních kongresů s tisíci účastníky a velkým celospolečenským dopadem. Takové akce potvrzují, že patříme mezi top destinace a top kongresové a kulturní zařízení.

Jaké největší výzvy a překážky jste při modernizaci a rozvoji centra musela překonat?

Pandemie COVID-19 v podstatě zakonzervovala život. I ten kongresový. Nejen, že ovlivnila plánování a realizaci některých projektů, ale donutila nás zamyslet se,

Foto: Kongresové centrum Praha
Zdroj: Archiv KCP

jak úplně nově fungovat i v budoucnu. Skočili jsme z face to face eventů na digitální notu, vybavili se nejmodernější technikou a přizpůsobili se. Spolu s migrační krizí na počátku války na Ukrajině před nás pandemie kladla nároky na rychlou změnu.

Velkou výzvou byla i finanční náročnost modernizace a potřeba zajistit dostatečné zdroje pro realizaci všech projektů. KCP bylo postaveno v 80. letech a samotná budova odpovídala tehdejšímu standardům. Přizpůsobit ho současným potřebám – od udržitelného provozu až po špičkové technologie, spolu s faktem, že disponujeme 70 sálů a salónky – vyžaduje pečlivé plánování a koordinaci prací, aby nedošlo

k narušení provozu centra během konání akcí. Každou z překážek jsem ale vnímala jako příležitost k posunu. Díky tomu se dnes můžeme měřit s nejlepšími světovými kongresovými centry.

**Jaké máte plány do budoucna?
Co chystáte pro návštěvníky KCP
v následujících letech?**

Klíčovým projektem je výstavba nové multifunkční haly, která posílí naše kapacity a umožní nám hostit větší a prestižnější akce. Přinese možnost dalšího rozvoje, a to nejen našeho, ale i celé Prahy. Plánujeme revitalizaci severní terasy, která by se tak měla stát atraktivním místem pro odpočinek pro návštěvníky KCP i širokou veřejnost. V našich prostorách si už

nyní mohou návštěvníci všimnout drobných, ale věřím, že velmi příjemných změn – od vůně ve foyer, hudebního podkresu při vstupu na akce nebo praktických pitek pro doplňování vody, až k možnosti platby parkovného přes QR kód. Postupně měníme všech 13 eskalátorů za modernější s LED osvětlením a desinfekcí. Zvyšujeme bezpečnost zaváděním elektronické kontrolního systému pro vstupy do sálů nebo kontrol na vstupu přes bezpečnostní rámy. A protože víme, jak důležité je pohodlí, přidáváme i nové posezení ve 3. a 4. patře s dechberoucím výhledem na Prahu. Všechny změny vedou k jedinému cíli – být nejen špičkovým kongresovým centrem, ale také příjemným a inspirativním místem pro lidi.

Ing. Lenka Žlebková, MBA je od roku 2020 generální ředitelkou Kongresového centra Praha (KCP), jako první žena v jeho čele. Má za sebou bohatou profesní dráhu v oblasti cestovního ruchu – působila v CzechTourism, vedla Prague Convention Bureau a stála za vzestupem Prahy mezi přední kongresové destinace světa. V KCP se nejprve jako obchodní ředitelka podílela na modernizaci centra, po nástupu do čela zvládla vést instituci skrze pandemii i humanitární krize. Pod jejím vedením dosáhlo KCP v roce 2023 rekordních tržeb. Je známá otevřeným vedením, důrazem na týmovou práci a byla oceněna titulem Manažerka roku 2022. Je matkou tří synů a věří, že „změna je život“.

Foto: Zámek Bílovec
Zdroj: Archiv zámku Bílovec

Jak se z prázdného archivu stal živý zámek: příběh obnovy Bílovce

Z původně uzavřeného a chátrajícího objektu, který sloužil jako archiv, se během patnácti let stal živý prostor, v němž se setkává historie s kulturním a komunitním životem. Zásahu na tom má nejen dlouhodobé úsilí města Bílovce, ale i osobní nasazení kastelána Eduarda Valeše (EV) a architektky Terezy Grabcové Hozové (TGH). Společně přibližují klíčové momenty, výzvy i plány do budoucna.

Tereza Grabcová Hozová

Zámek má v Bílovci hluboké historické kořeny. Co pro vás znamená?

TGH: Bílovecký zámek je významnou renesančně-barokní stavbou Moravskoslezského kraje. Stojí na místě původního městského hradu a jeho historie je pevně spjatá s dějinami města. Za Karla Pražmy se dokonce stal dočasným politickým centrem opavského vévodství. Nejvýrazněji se do jeho příběhu zapsala hraběcí rodina Sedlnitzkých z Choltic, která zde žila až do konce druhé světové války. V roce 1945 zámek částečně vyhořel – a právě to byl jeden z důvodů, proč se město rozhodlo pustit do jeho obnovy.

EV: Když jsem v roce 2009 poprvé vstoupil do tehdy opuštěného zámku, byl to jen stín slavné historie. Spolu s kolegy jsme ale věřili, že má velký potenciál. V září 2010 jsme poprvé otevřeli brány veřejnosti – přišlo přes dva tisíce lidí. Bylo jasné, že zájem tu je.

Jak náročné bylo zajistit finance na obnovu a co všechno se zatím podařilo zrealizovat?

TGH: Obnova je běh na dlouhou trať, ale díky kombinaci zdrojů se daří postupně zámek vracet do života. Využíváme dotace Ministerstva kultury ČR, Moravskoslezského kraje, evropské fondy

Foto: Stav po obnově
Zdroj: Archiv zámku Bílovec

i městský rozpočet. I díky tomu jsme mohli obnovit štukové fasády, restaurovat okna a dveře podle historických předloh, rekonstruovat nádvoří s původní valounkovou dlažbou nebo vytvořit nové expozice. Velkým krokem byla archeologická expozice Skrytý středověk, která získala řadu ocenění.

EV: Pro mě osobně byly klíčové chvíle, kdy se zámek opravdu začal plnit životem – třeba první kostýmované prohlídky v roce 2011 nebo otevření zámecké galerie Moritz a výstavy historických kol. Cenná je i spolupráce s potomky Sedlnitzkých – v roce 2011 nám přivezli cenné fotografie původních interiérů. Dnes už máme plnohodnotnou prohlídkovou trasu.

Jak se změnilo využití zámku pro město a jeho obyvatele?

TGH: Z dříve nepřístupného objektu se stal kulturní a společenský středobod Bílovce. Na nádvoří se koná Den města, Svatomartinská slavnost, ale i koncerty nebo přednášky. Obyvatelé si oblíbili i novou kavárnu přímo na nádvoří. Zámek už není jen památkou – je to místo, kde se odehrává každodenní život.

EV: V sezóně zámek navštíví přes 10 tisíc lidí. Pořádáme Hradozámeckou noc, pivní festivaly, divadla, workshopy... V létě to tu žije. Lidé už zámek neberou jako uzavřenou instituci, ale jako součást svého města.

Na co jste při rekonstrukci nejvíce hrdí?

TGH: Na to, že se nám daří skloubit památkovou ochranu, moderní přístupy a veřejné využití. Osobně mám radost ze zmíněné expozice Skrytý středověk. Díky archeologickému výzkumu a pečlivé prezentaci jsme dokázali návštěvníkům ukázat podobu původního gotického hradu, včetně replik, modelů a unikátních artefaktů.

EV: Jsem hrdý na to, že jsme lidem znovu přiblížili místo, které k městu neodmyslitelně patří. A že tu opět hrajeme divadlo, vystavujeme umění, žijeme kulturou. To je podle mě ta nejlepší forma péče o památky.

Jaké máte plány do budoucna?

TGH: Chystáme otevření nových prostor v podzemí – vznikne zde nová expozice Od hradu k zámku, včetně repliky historické kuchyně s ukázkami vaření. Prostor bude sloužit také jako zázemí pro workshopy a spolupráci s univerzitami. Chceme spojit edukaci, zážitek i odbornou práci.

EV: Mým cílem je rozšíření prohlídkových tras, obnova černé kuchyně a dalších částí zámku, aby byl pro návštěvníky ještě atraktivnější. A hlavně – aby zámek dál žil. To je pro mě nejdůležitější.

Děkujeme za rozhovor.

Foto: Skrytý středověk
Zdroj: Archiv zámku Bílovec

Návrat života do staré školy. Římov přestavěl brownfield na obecní byty bez dotací

Zchátralá budova bývalé národní školy v centru obce dlouho hledala své nové využití. Dnes slouží jako domov pěti domácnostem, a to výhradně díky úsilí a investici samotné obce. V Římově dokázali, že revitalizace brownfieldu nemusí být nutně závislá na dotacích a že má smysl.

Budova bývalé národní školy z roku 1894 v Římově byla v roce 2005 uzavřena pro školní výuku. Dále fungoval už jen školní byt, zatímco dvě někdejší třídy sloužily jako posilovna a později krátce i jako herna stolního tenisu místního sportovního klubu. Vedení obce tehdy rozhodlo, že po dokončení infrastruktury – tedy kanalizace, čistírny odpadních vod a vodovodu – přistoupí k přestavbě objektu na obecní byty.

Tento plán se začal naplňovat v roce 2017, kdy se s pomocí dotace Kraje Vysočina opravila střecha. O dva roky později, v únoru 2019, obec podepsala smlouvu o dílo s místní stavební firmou. Přestavba byla dokončena začátkem ledna 2020 a už od 1. února téhož roku se všech pět nově vzniklých bytů pronajalo.

„Zvažovali jsme také možnost přestavby na pečovatelský dům, ale nakonec jsme s projektantem zvolili přeměnu na pět nájemních bytů – tři 1+kk a dva 2+kk,“ vysvětluje Rostislav Novák, starosta obce. Celkové náklady na projekt činily necelých 8 milionů korun. Výjimečné je, že obec vše financovala výhradně z vlastních prostředků – bez dotací, úvěrů či jiných cizích zdrojů.

Překážky při rekonstrukci samozřejmě nastaly. Přístavky budovy, které měly být snadno odstranitelné, se ukázaly jako velmi bytelně postavené, takže bylo nutné nasadit těžkou techniku. Naopak spojovací chodba, která měla zůstat zachována, byla v tak špatném stavu, že se musela kompletně zbourat a vystavět znovu včetně základů.

Foto: Budova staré školy
Zdroj: Archiv obce Římov

Foto: Slavnostní otevření, zleva starosta Rostislav Novák, Karel Fojtl a senátorka Hana Žáková
Zdroj: Archiv obce Řimov

Od roku 2020 jsou byty pronajímány bez věkového omezení. V současnosti v nich žijí dvě mladé rodiny s dětmi, dva občané středního věku a jedna seniorka. Během pěti let se zde vystřídalo deset nájemců – pro některé to byla startovací etapa před vlastním bydlením, jiní zde žili během výstavby vlastního domu. Pronájem zajišťuje obci pravidelný příjem a pokrývá náklady na provoz bytového domu.

Přínos projektu je ale širší než jen ekonomický. „Získali jsme nové možnosti bydlení přímo v centru obce, na proti obecnímu úřadu, a také jsme významně zlepšili vzhled této části Řimova,“ říká starosta Novák. V roce 2021 získala obec za projekt i čestné uznání v soutěži Stavba Vysočiny za vhodné zhodnocení historické budovy k novému účelu.

A co by dnes udělali jinak? Starosta zmiňuje především systém měření energií. „Použili jsme odpočtové měřiče, které jsou pro nájemníky levnější, ale jejich správa je o něco složitější. Jinak jsme ale rádi, že jsme rekonstrukci zvládli ještě před prudkým růstem cen stavebních materiálů,“ dodává.

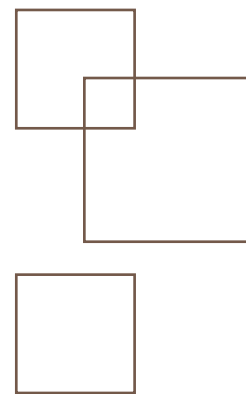
Na závěr má starosta Novák jednoduché doporučení pro kolegy z jiných obcí: „Každý brownfield má svá specifika, ale pokud najdete pro objekt smysluplné využití, které přinese obci konkrétní přínos – ať už v podobě bydlení, služeb nebo třeba komunitního prostoru – pak do toho určitě jděte. Nám se to jednoznačně vyplatilo.“ (redakce)

Foto: Současný stav
Zdroj: Archiv obce Řimov

I s těžkým dědictvím se dá růst

Bublava se nevzdává – místo megalomanských snů hledá cestu odpovědného rozvoje.

Aquapark, který málem potopil obec.

Bublava, malebná obec v Krušných horách, by se svou zasněženou krajinou a poklidnou atmosférou mohla směle aspirovat na kulisu z pohádky Hanse Christiana Andersena. Jenže právě tady se odehrál příběh, který je spíš kafkovský. Místo relaxace v perličkové vaně a výhledu ze sluneční louky ve věži dnes obci zůstalo jen torzo nikdy nedokončeného aquaparku. Místo vizí rozvoje přišly desítky let zadlužení a bezmoci. A když už se obec z nejhoršího vzpamatovala, řeší další zapeklitou záležitost – desítky opuštěných německých hrobů na místním hřbitově.

Když megalomanská vize zlomí vesnici

Na přelomu milénia se zdálo, že má Bublava nakročeno stát se horským centrem s atrakcemi celoročního rázu. Rozpočtový výbor Parlamentu ČR podpořil výstavbu víceúčelového sportovního zařízení včetně aquaparku částkou 57 milionů korun. Plány byly velkolepé – bazén, vířidlo, masáže, tobogán, sauna, posilovna, wellness a sluneční věž. Jenže...

„Jednalo se o megalomanský projekt z konce 90. let, kdy nebyly zajištěny všechny potřebné finance. Došlo navíc k porušení rozpočtové kázně při čerpání dotací. Důsledkem bylo vrácení dotací, penále, zadlužení obce, zablokování jejího majetku a stagnace na 20 let,“ shrnuje starostka Monika Matasová. Obří stavba se tak proměnila v chátrající ruinu a symbol zmařených ambicí.

Ing. Monika Matasová je starostkou obce Bublava v Karlovarském kraji. Do této funkce byla zvolena již v roce 2018, kdy obec čelila vážné finanční krizi s dluhem ve výši 13,88 milionu Kč a exekucními příkazy na majetek obce. Díky jejímu vedení a spolupráci s místostarostou Mgr. Miroslavem Račkem se obci podařilo stabilizovat finanční situaci prostřednictvím racionálního přístupu, stanovení priorit a využití různých finančních zdrojů, včetně krajských a národních dotací. Jejich úsilí vedlo k postupnému rozvoji obce navzdory počátečním překážkám.

Foto: Vizualizace projektu Aquaparku
Zdroj: Archiv ARTON PRO

Dluhy, rozprodeje a návrat k životu

Následky byly pro obec drtivé. Dluh vůči finančnímu úřadu narostl až na 70 milionů korun. Aby obec splnila závazky, postupně rozprodávala majetek – nesystematicky, jak se zrovna dalo. Až nové vedení obce v roce 2018 dokázalo situaci zvrátit.

„Získali jsme návratnou finanční výpomoc od Ministerstva financí. Bezúročnou půjčku jsme použili na zaplacení zbývajících 13 milionů. Teprve tehdy jsme mohli opět svobodně hospodařit a plánovat,“ říká starostka.

Obec od té doby realizovala celou řadu infrastrukturálních i komunitních projektů – od rozšíření kanalizace po naučnou stezku nebo nový geopark. Přesto ji každý rok stále tíží milionová splátka půjčky.

Zapomenuté hroby jako právní a pietní past

S novým rozvojem přišla další výzva – místní hřbitov, dříve důstojné místo posledního odpočinku tisíců obyvatel bývalé Bublavy – Schwaderbachu, dnes zarůstá a chátrá. Starostka vysvětluje:

„Na ploše 60 × 125 metrů je přibližně 200 opuštěných hrobů. Jsou zarostlé, rozpadají se, některé jsou nebezpečné. Přesto s nimi nemůžeme podle zákona nakládat jako s českými hroby.“

Brání tomu mezinárodní Smlouva o dobrém sousedství z roku 1992, která chrání německé hroby z důvodu odsunu původního obyvatelstva po druhé světové válce. Smlouva má stále platnost, přestože podle starostky většina bývalých obyvatel již nežije a jejich potomci o místa nejeví zájem.

Foto: Současný stav Aquaparku v Bublavě
Autor: Monika Matasová

Foto: Hřbitov obec Bublava
Autor: Monika Matasová

„Rozumím historickému kontextu, moje rodina byla odsunem také dotčena. Ale dnes je třeba přehodnotit, jak v praxi s takovými hroby nakládat. Revize smlouvy a individuální přístup ke každé obci by byl rozumnější než plošný zákaz,“ dodává starostka.

Přístup k německým hrobům upřesňuje **Tomáš Kotrlý z Ministerstva pro místní rozvoj**, který dlouhodobě působí v oblasti péče o památky spojené s pohřbíváním: *„Provozovatelé i správci pohřebišť si často kladou otázku, jak mají s německými náhrobky nakládat, jsou-li v havarijním stavu. Lze s nimi manipulovat kdykoli v případě, že hrozí jejich zřícení. Těžké nemovitě náhrobky se v tomto případě ponechají na místě a kladou na dřevěné trámký s nápisem vzhůru. Jsou-li movité, staví se k hřbitovní zdi nebo se opírou o zeď kostela – lapidárium má mnoho podob. Pouhé rámy německých hrobů je také nutné na místě ponechat a opatřit ho pamětní cedulí s dostupnými základními údaji o zemřelých, nakolik je to alespoň trochu ohledně jejich evidence možné.“*

Dále upozorňuje, že nelze beztestně hrubým a nevratným způsobem narušit ozdobu hrobového místa, reprezentaci zemřelých, památku jejich individuality, znak jejich sociálního postavení. Agenda veřejných pohřebišť včetně německých hrobů dle zákona

o pohřebnictví spadá do kompetence krajského úřadu. Na základě porušení článků uvedené smlouvy je krajský úřad oprávněn ve svém rozhodnutí uložit obci povinnost pietní charakter předmětné části veřejného pohřebiště obnovit. Současně s tím by měl být upraven řád pohřebiště tak, aby se na obci stanovil odpovědný úředník pečující o tyto hroby a návštěvníci hřbitova se dozvěděli, kde se tyto hroby nacházejí.

Odstranění stély či kříže by znamenalo ztrátu i duchovního odkazu – zanikl by apel ke vzpomínce či modlitbě, chyběl by důvod k zamyšlení se nad historickými událostmi i nad odkazem dávných mistrů kamenického řemesla. Pouhé vyvěšení informace „zde byli pohřbeni naši němečtí předci“ podle něj nemůže nahradit individuální péči a snahu o připomínku konkrétních obyvatel obce, o jejich rodinný hrob, jak vyžaduje Smlouva o dobrém sousedství.

Dokumentace těchto hrobů, stejně jako objevování a zveřejňování příběhů pohřbených zasazených do jejich místního, regionálního nebo přeshraničního významu, znamená pro Kotrlého mnohem více než jejich pouhá fyzická obnova. Písemná stopa je trvanlivější nežli kamenná.

Kotrly (historik, heraldik, vedoucí Oddělení pohřebnictví Ministerstva pro místní rozvoj ČR) připomíná i inspirativní přístupy jiných obcí: „*Samosprávy přicházejí na stále nové způsoby, jak odkaz našich předků, kteří se v minulosti podíleli na budování a rozvoji daného území, uchovat i zúročit – například v Horšovském Týně. V rámci Fondu malých projektů Bavorského euroregionu Šumava se tam investuje 50 000 eur do projektu Hřbitovní historická stezka do společné historie. Vyzdvihuje německou část hřbitova, kde odpočívají významné česko-německé osobnosti. Projekt zahrnuje tištěného průvodce, QR kód s digitální mapou i každoroční prohlídky s živým průvodcem. Příběh malířky Pauline Bäuml a dalších osobností se tak stává součástí aktivní paměti města.*“

Finance se mají hledat v Česko-německém Fondu budoucnosti. Na počátku roku 1997 (21. ledna) podepsali tehdejší ministři zahraničních věcí Česko-německou deklaraci, která měla udávat směr v péči o německé hroby. Viz Čl. VII: „... Tento společný fond měl sloužit k financování projektů společného zájmu (jako ..., péče o stavební památky a hroby a jejich obnova...)“.

Revitalizace s úctou k minulosti

Bublava připravila vlastní projekt na revitalizaci areálu hřbitova – s novým oplocením, pietním prostorem u studny, stavbou zvoničky, kolumbáři a památníkem všem, kteří zde spočinuli. Projekt je rozdělen do etap.

„*Nechceme rušit hroby, ale bezpečně a důstojně upravit prostor. Starousedlíci naši snahu vítají. Léta se na nás obracejí, že je současný stav ostudný,*“ říká starostka.

Nová vize s respektem k místu

Přes všechny překážky má Bublava dnes jasno: chce být místem, kde se dobře žije místním a které přitahuje turisty udržitelným způsobem. Starostka shrnuje: „*Máme jasnou vizi. Nechceme být přelidněné středislo, ale malebná krušnohorská ves, která si zachová svůj ráz. Prošli jsme si složitou cestou. Ale dnes už můžeme zase plánovat.*“

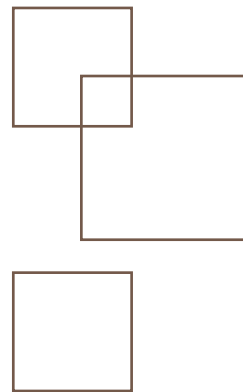
A ostatním starostům posílá jasný vzkaz: „*Přeji mnoho sil, pevné nervy a nedejte se.*“

Děkujeme za rozhovor.

Foto: Obec Bublava
Autor: Lubor Ferenc CC BY-SA 4.0

Záchrana zámku v Mirošovicích: Od chátrající ruiny k centru podnikání a společenského dění

I malá obec dokáže velké věci – příkladem může být další inspirativní příběh, tentokrát z Hrobčic na Teplicku, kde starostka Jana Syslová se svým týmem dokázala nemožné: proměnit ruinu historického zámku v Mirošovicích v živé centrum podnikání a společenského života.

Jana Syslová
Zdroj: Archiv obec Hrobčice

Jana Syslová je starostkou obce Hrobčice na Teplicku, kde se dlouhodobě věnuje rozvoji obce a zlepšování kvality života jejích obyvatel. K řešení komunálních otázek ji přivedla osobní zkušenost, kdy během mateřské dovolené pozorovala zanedbaný stav veřejných prostor. Založila občanskou iniciativu a postupně se začala angažovat v samosprávě.

Pod jejím vedením se podařilo realizovat řadu projektů, jako je revitalizace návsi v devíti spádových obcích, rekonstrukce komunikací a chodníků, budování dětských hřišť a obnova kulturních památek. Mezi klíčové projekty patřila i rekonstrukce zámku v Mirošovicích. Za svou práci obdržela v roce 2016 ocenění „Nadějná politička“ od organizace Fórum 50 %.

Díky svému odhodlání a pracovitosti se stala respektovanou osobností regionu a nadále se věnuje zkvalitňování životního prostředí v obci Hrobčice a jejím okolí.

Foto: Zámek Mirošovice před rekonstrukcí
Zdroj: Archiv obec Hrobčice

Obec Hrobčice na Teplicku se pod vedením starostky Jany Syslové pustila do ambiciózního projektu – záchrany zámku v Mirošovicích. Tato historická stavba s bohatou minulostí, sahající až do 13. století, se díky úsilí obce a významné finanční podpoře proměnila z rozpadající se ruiny v důstojný objekt sloužící komunitě i podnikatelům.

„Situace byla neúnosná – uprostřed obce stála chátrající a nebezpečná budova, kam si chodily hrát děti. Zastupitelé si uvědomovali, že pokud se rekonstrukce neujme obec sama, k obnově už nikdy nedojde,” popisuje rozhodující moment Jana Syslová. Hrobčice proto v roce 2015 získaly zámek za symbolickou jednu korunu a v roce 2021 se jim podařilo zajistit dotaci ve výši téměř 50 milionů korun od Ministerstva průmyslu a obchodu, přičemž dalších 14 milionů pokryly z obecního rozpočtu.

Výzvy rekonstrukce a nový život zámku

Rekonstrukce probíhala v období pandemie covidu, což s sebou přineslo výrazné komplikace. *„Skokové navýšení cen materiálů a energií pro nás bylo velmi náročné. Pro malou obec s omezeným rozpočtem, která si nemůže dovolit navyšovat výdaje dle potřeb trhu, to byla velká výzva,”* říká starostka. Naštěstí se podařilo projekt úspěšně dokončit a dnes zámek slouží k podnikatelským účelům, jak vyžadovala dotační pravidla.

„V nejreprezentativnějších místnostech organizují dva mladí lidé svatby na klíč, čímž zámek získal zcela nový společenský rozměr. Zbývající dvě patra slouží jako kanceláře,” popisuje současné využití objektu Jana Syslová. Opravený zámek se stal estetic-

kou dominantou obce a symbolem jejího rozvoje.

Ocenění a budoucí plány

Úspěšná rekonstrukce zámku nezůstala bez povšimnutí – projekt získal hned několik ocenění, včetně titulu Komunální projekt roku za utváření veřejného prostoru, Zlaté cihly v soutěži Vesnice Ústeckého kraje roku 2023 či ceny Zlaté cimbuří 2023.

Vedení obce se však nechce spokojit jen se současným stavem. *„Do budoucna bychom rádi zaměřili pozornost na úpravu okolí zámku, aby bylo příjemnějším místem pro návštěvníky i místní obyvatele. Není to jednoduché, protože spravujeme celkem devět sídel a musíme dbát na rovnoměrné rozdělení investic,”* vysvětluje starostka.

Foto: Slavnostní otevření zachráněného zámku v Mirošovicích
Zdroj: Archiv obec Hrobčice

Pro veřejnost jsou navíc připravovány komentované prohlídky, například 12. dubna v rámci akce „Jarní jízda veteránů 2025“ nebo při druhém výročí znovuotevření zámku, které připadá na víkend 11.–13. července 2025.

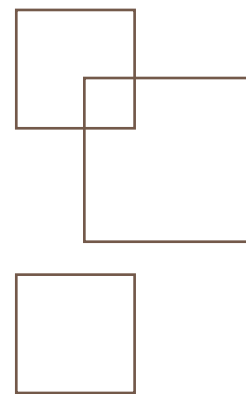
„Proměna zámku je opravdu ohromující a musím přiznat, že i my sami jsme takový efekt nečekali. Je úžasné vidět, jak se historická budova opět stává živou součástí naší obce,“ uzavírá Jana Syslová s hrdostí.

Foto: podpis smlouvy o dílo
Zdroj: Archiv obec Hrobčice

Foto: Zámek Mirošovice po rekonstrukci
Zdroj: Archiv obec Hrobčice

Státní pozemkový úřad: Klíčový partner v obnově krajiny a venkovských oblastí

V letošním letním čísle časopisu INS pokračujeme v tématu obnovy krajiny a venkova. Po obcích a infrastruktuře se zaměřujeme na roli Státního pozemkového úřadu (SPÚ), který svou činností zásadně přispívá k regeneraci české krajiny. Ačkoliv je činnost úřadu mnohdy vnímána především jako správa státní půdy, skutečný přínos jeho projektů je mnohem širší. Tato činnost zahrnuje nejen ochranu krajiny a prevenci před povodněmi, ale také vytváření nových prostorů pro rekreaci a volnočasové aktivity. V následujícím rozhovoru přinášíme podrobnosti o aktivitách Státního pozemkového úřadu, o projektech, které mění český venkov k lepšímu, a vize jeho ústřední ředitelky Svatavy Maradové.

Svatava Maradová
Zdroj: Archiv SPÚ

Jakou roli hraje Státní pozemkový úřad v obnově krajiny a venkovských oblastí? Které projekty a iniciativy považujete za nejvýznamnější?

Skutečné funkce Státního pozemkového úřadu v rozvoji venkova jsou unikátní, ovšem dodnes jsou v povědomí občanů jen omezeně. Často je náš úřad považován za pouhého správce zemědělského majetku státu. Až v okamžiku, kdy se pár let po ukončení projekční etapy pozemkových úprav objeví v nezastavěné části obce krásné mokřady, stromořadí, nové rybníky či polní cesty s doprovodnou zelení, tak občané začínají dopady našich činností vnímat v každodenním životě. Vznikají místa pro volnočasové aktivity, procházky a pobyt v přírodě. Zvyšuje se estetická a rekreační hodnota území, zhodnocují se nemovitosti. Ovšem tyto přínosy jsou sekundární. Klíčovým cílem pozemkových úprav je rozvoj území a jeho ochrana před povodněmi, prostupnost krajiny, budování zelené i modré infrastruktury v uceleném funkčním systému, který reaguje individuálně na zjištěné problémy v tom kterém katastrálním území a prokazatelně je řeší.

Vybrat nejvýznamnější projekty je obtížné. Investujeme do rozvoje českého venkova kolem 2 mld. Kč ročně, a to jak z národních, tak z evropských zdrojů. Dokončené stavby a výsadby pak zdarma předáváme do majetku obcí. SPÚ každý rok zahajuje přibližně 150 nových projektů pozemkových úprav, díky nim vznikají velmi zdařilé a lokálně významné projekty, které například při loňských ničivých povodních pomohly snížit jejich dopady, a to v některých regionech opravdu významně.

Foto: Teplice
Zdroj: Archiv SPÚ

Foto: Revitalizační opatření Drslavice
Zdroj: Archiv SPÚ

Přesah SPÚ je ale mnohem větší. Náš úřad zajišťuje např. majetkoprávní přípravu pro výstavbu dopravní infrastruktury i strategické rozvojové projekty státu. Na venkově obnovujeme kapličky i drobné sakrální stavby. Zapojujeme se do celé řady iniciativ, které souvisí s naší činností. Snažíme se vzbudit zájem mladé generace i občanů. V posledních 5 letech jsme třeba vysadili přes 180 tis. stromů, které zpřijemňují okolní krajinu, a to v rámci iniciativy Sázíme budoucnost.

Můžete uvést konkrétní příklad úspěšně realizovaného projektu, kde jste pomohli obnovit nejen historický prvek v krajině – například polní cestu, alej, rybníček či zemědělskou usedlost – a předali jej obci k dalšímu využití? Jaký dopad měl tento projekt na místní komunitu?

Jedním z příkladů úspěšné obnovy krajinných prvků je projekt revitalizace koryta říčky Holomně a historické polní cesty včetně výsadby původních druhů stromů a keřů nad obcí Drslavice. Tato lokalita byla v minulosti výrazně ovlivněna intenzifikací zemědělství, která vedla k odstranění původních cest a zániku krajinné struktury. Docházelo zde k opakováním povodním. V rámci pozemkových úprav SPÚ zbudoval poldry, tůně i trvalý mokřad a obnovil historickou cestu propojující sousední obce, která dnes slouží jak zemědělcům, tak cyklistům a pěším turistům.

Projekt měl pozitivní dopad i na místní komunitu – občané získali nový prostor pro volnočasové aktivity a velmi rychle si osvojil název Drslavské poldry. Navíc se zlepšila dostupnost mezi sousedními obcemi a zároveň došlo k posílení

ekologických funkcí krajiny, zejména v oblasti zadržování vody a snížení prašnosti v období sucha, a naopak zamezení bahnotoků v období příválových dešťů.

Dalším zajímavým projektem byla obnova starého koupaliště a vznik nové nádrže v Habarticích u Frýdlantu. SPÚ ve spolupráci s místní samosprávou zrevitalizoval celé území, dal vzniknout dvěma novým přírodním nádržím a opravil příjezdové cesty. Nádrže zlepšují retenční schopnosti krajiny, podporují vodní biodiverzitu a staly se významným prvkem pro rekreační i hospodářské využití obce. Je důležité zdůraznit, že sehrály klíčovou roli při povodních v září 2024.

Takových příkladů bychom mohli zmínit stovky, ovšem unikátním počinem v rámci pozemkových úprav byla například podpora

obnovy původní komponované krajiny Mikulovska, kde se při návratu nového stavu vycházelo z unikátních dobových dokumentů a byla akcentována mimořádná přírodovědná a historicko-kulturní hodnota území.

Vidíte rostoucí zájem obcí o obnovu těchto prvků nejen kvůli historické hodnotě, ale i pro praktické využití – například zlepšení dostupnosti, hospodaření s vodou nebo ochranu biodiverzity? Jaké jsou v tomto směru vaše vize do budoucna?

Zástupci obcí i občané stále intenzivněji vnímají význam nezastavěné části obce pro kvalitu jejich života a života příštích generací. V posledních letech skutečně pozorujeme rostoucí zájem obcí o revitalizaci venkovského prostoru nejen z estetických a historických důvodů, ale především

Ing. Svatava Maradová vede Státní pozemkový úřad od roku 2024, do jeho čela se vrátila po několikaleté pauze – poprvé úřad řídila v letech 2014 až 2018. V obou obdobích prosazuje aktivní roli SPÚ při obnově krajiny, zadržování vody, podpoře biodiverzity a při celkovém zlepšování kvality života na venkově. Je známá důrazem na dlouhodobě udržitelné hospodaření s půdou a úzkou spoluprací s obcemi. Pod jejím vedením SPÚ propojuje moderní přístupy s respektem k přírodním i historickým hodnotám krajiny a významně přispívá k rozvoji českého venkova.

z pohledu každodenního života na venkově. Obce a občané stále více vnímají důležitost zadržování vody v krajině, či zmírňování dopadů sucha i povodní, zajištění ekologické stability území, omezování vodní a větrné eroze či zlepšení prostupnosti území pro obyvatele i zemědělskou techniku. Zde považují za důležité připomenout, že zemědělství je základní lidskou činností a k českému venkovu neodmyslitelně patří. Participace zemědělců a jejich pozitivní motivace i přístup ke krajině je dalším

významným faktorem úspěchu pozemkových úprav.

Do budoucna chceme pokračovat v intenzivní spolupráci a propojování zájmů obcí, obyvatel i zemědělců, aby se pozemkové úpravy staly společným cílem všech dotčených aktérů a byly beze zbytku využity veškeré možnosti revitalizace území včetně čerpání zajímavých finančních prostředků do obnovy území.

Děkujeme za rozhovor.

Foto: Habartice
Zdroj: Archiv SPÚ

Drobné stavby, velké příběhy: Jak z „sídelní kaše“ udělat domov s duší

Milé kolegyně, milí kolegové,

dovolte mi podělit se s Vámi o příběh, který pro mě i pro naše město Jesenici u Prahy představuje klíčový moment. Příběh o tom, jak i z obtížné situace může vzejít něco, co nejen mění tvář obce, ale především spojuje lidi a dává místu duši.

Jesenice si za posledních 25 let prošla neuvěřitelným, překotným rozvojem. Počet obyvatel nám vzrostl pětinasobně za čtvrt století. S tímto obrovským tempem bohužel přišly i problémy, které nás dokonce dovedly k tomu, že jsme byli citováni Nejvyšším správním sou-

dem jako vzor „sídelní kaše“. Bylo to těžké období, kdy problematické soužití starousedlíků a nově přistěhovaných využívali dokonce i občané jiných obcí jako argument proti nové bytové výstavbě. Rozkol mezi lidmi byl cítit na každém kroku.

Změna přišla po volbách v roce 2014, kdy se podařila vzácná dohoda mezi zvolenými starousedlíky a nově přistěhovanými na novém vedení obce. Tím se nám otevřela cesta k tomu nejdůležitějšímu – začít lidi propojovat a společně vytvářet Jesenici jako město, kde se bude lidem dobře žít a kde se budou vzájemně poznávat.

Radka Vladyková
Autor: Tereza Křenová

Jesenici historicky chyběl kostel. Jedinou opravdu starou památkou je pomník dopravní nehody z roku 1706. Naše křižovatky obchodních cest sice historicky lemovaly kapličky a malá boží muka, ale ty byly časem zanedbány. Jen pár místních k nim ze zvyku položilo svíčku nebo kytičku. Když jsme si kladli otázku, kde začít s propojováním tak různorodého obyvatelstva, odpověď byla jasná: musíme začít s tím, co už Jesenice má, a vytvářet místa a příležitosti pro setkávání obyvatel.

Z polozapomenuté zbrojnice duchovním srdcem

Na začátku našeho snažení stál chátrající, polozapomenutý domek uprostřed parčíku ve středu města – bývalá hasičská zbrojnice. Měla se stát něčím, co v Jesenici dlouho chybělo – duchovním a společenským středobodem. Nešlo o žádný velký projekt, neměli jsme peníze ani jasný plán. Ale měli jsme chuť a srdce.

Z této skromné iniciativy vznikla malá kaplička. Dnes slouží nejen k modlitbě a rozjímání, ale stala se živým místem pro sousedská setkání, letní taneční večery, zpívání koled, velikonoční slavnosti či farmářské trhy. Pamatuji si slavnostní vysvěcení husitským farářem. Vrcholem pak byla vánoční mše, kterou v roce 2017 celebroid kardinál Miloslav Vlk – jednu z posledních v jeho životě.

Ráda vzpomínám na přípravy první vánoční mše. Neměli jsme nikoho na koledy! Tak jsme dali dohromady naše děti – moje, dětí radních, ředitelky školy... prostě kdo měl hlasivky a trochu odvahy, říkám s úsměvem. Tato spontánní dětská sestava nás pak inspirovala k založení smíšeného pěveckého sboru Jesenka, který dnes reprezentuje Jesenici na všech obecních akcích.

Ta kaplička je jednoduchá, ale má silného ducha. Řada zařizovacích předmětů je darovaná místními. Lustr zhotovil umělecký kovář. Jezulátko jsem darovala. A nad vchodem sedí anděl – nalezenec obecní čtyři od popelnic. Symbol pomíjivosti věcí, ale i krásy druhé šance.

Maraton o pěti metrech čtverečních

Podobný, i když administrativně mnohem náročnější příběh, se odehrál v naší místní části Osnice. Tam stála kaplička sv. Cyrila a Metoděje už od dob, kdy byla samostatnou obcí. Místní si tenkrát sami vyčlenili ze svých pozemků jen 5 m², aby ji mohli postavit. Po letech ale obec ztratila na kapličku i pozemek právní nárok – vše propadlo státu.

Byl to několikaletý maraton, vzpomínám na kilometry řádků v dopisech. Nešlo o peníze, ale o vůli úřadů uznat historické souvislosti. Kolegyně radní Alexandra Kocková trpělivě dokazovala náš vztah k místu, k lidem, k tradici. Nakonec se vše podařilo a v roce 2018

Foto: Kaple sv. Prokopa, Jesenice
Autor: Alexandra Kocková

byla i tato drobná sakrální stavba obnovena a znovu vysvěcena.

Místa s duší

Pamatuji si, že na začátku panovala určitá nedůvěra. Někteří zastupitelé se obávali investic, část veřejnosti měla strach z novot. Ale dnes, když se lidé schází, zpívají koledy v kapličce nebo si předávají betlémské světlo, pochybnosti jsou dávno pryč. Ne každá obnova musí stát miliony. Někdy stačí ruce lidí, kteří chtějí něco vrátit své obci. A víra, že má smysl stavět i to, co je na první pohled malé. V tom vidím podstatu úspěchu.

Foto: Miloslav Kardinál Vlk a Radka Vladyková
Autor: Alexandra Kocková

Dnes obě kaple plní mnohem víc než jen duchovní roli. Jsou to místa setkávání, kulturních akcí, a především symbolické mosty mezi starousedlíky a novými obyvateli. Jak říkám, když máte v obci místo, které má duši, je snazší si vytvořit k ní vztah. A vztah je základem domova.

Zkušenost s komplikovaným převodem pozemků v Osnici měla i širší, legislativní přesah. Vedla mě k tomu, abych toto téma prosazovala v rámci programů krajských setkání Svazu měst a obcí. Obce často vědí, co potřebují, ale narážejí na neflexibilní pravidla. Chceme to měnit, protože z vlastní zkušenosti vím, jak důležité to je.

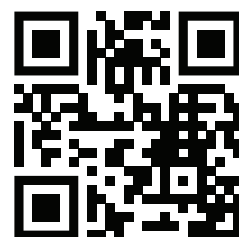
S odstupem času nezbývá než dodat, že velké investiční akce – jako příprava stavebního povolení pro základní školu, rozšiřování čistírny odpadních vod, chodníky, veřejné osvětlení, dětská hřiště – lidé často vnímají spíše jako samozřejmost: „no konečně, to tady mělo být už dávno“. Ale právě ty aktivity, které vznikají spíše ze srdce a mají hlubší význam pro nově vznikající přátelství a vytváření pocitu domova, ty lidé nakonec ocení jako něco, co je opravdu navíc a jenom pro jejich hezký život.

Doufám, že Vás náš jesenický příběh inspiruje. Někdy ty nejmenší stavby mohou nést ty největší příběhy a pomoci vytvořit skutečný domov pro všechny obyvatele vaší obce.

Radka Vladyková

Mgr. Radka Vladyková. Od února 2019 pracuje ve funkci výkonné ředitelky Svazu měst a obcí České republiky. Pro lepší orientaci v legislativě vystudovala Metropolitní univerzitu Praha, kde v oboru Evropská studia a veřejná správa složila v roce 2016 i magisterskou zkoušku. V roce 2020 získala ocenění Osobnost SMART CITY 2020, a to zejména za propagaci ekosystému Chytrá města a obce na půdě SMO ČR.

**METROPOLITNÍ
UNIVERZITA PRAHA**

Krajská setkání 2025: Nový koncept, aktuální témata a živé debaty

Letošní krajská setkání přinesla řadu změn i osvěžení v podobě nového konceptu. Akce pro zástupce samospráv sousedních krajů se konaly společně, což přispělo k lepší výměně zkušeností a otevřeným debatám o aktuálních výzvách, které obce a města řeší.

Shrnutí krajských setkání 2025

V roce 2025 se poprvé uskutečnila krajská setkání v novém formátu – místo samostatných akcí pro každý kraj se vždy spojily dva sousední kraje a konalo se jedno společné setkání.

Tento koncept se ukázal jako velmi přínosný – umožnil starostům a zástupcům samospráv sdílet své zkušenosti a podněty v širším, regionálně provázanějším rámci. Program byl letos kratší, ale zato výrazně interaktivnější. Diskuse byly často velmi živé a přinášely cenné poznatky i návrhy na řešení aktuálních problémů.

Mezi hlavní témata patřily:

- financování nepedagogických pracovníků ve školách a celkové hospodaření obcí,
- možnosti sdílené komunitní energetiky a podpora projektů v této oblasti,
- dostupnost lékařské péče v menších obcích,
- stárnutí populace a jeho dopady na služby a infrastrukturu v obcích,
- správný postup při vyhlásování opatření obecné povahy,
- spolupráce s pozemkovými úřady a dalšími institucemi při rozvoji obcí.

Každé setkání nabídlo kromě přednášek i prostor pro dotazy a diskusi, což účastníci velmi ocenili.

Poděkování partnerům

Velké poděkování patří partnerům, kteří krajská setkání 2025 podpořili a bez nichž by se akce nemohly uskutečnit:

Generální partneři: Skupina ČEZ, T-Mobile a Česká spořitelna

Partneři: EKO-KOM, Futtec, Izolex Moravia, Empemont, Ledvance, Usnesení.cz, WSM, Signify a EFG Waste logistic s projektem TRIDIMGASTRO.cz

Zapůjčení elektromobilu: Fleet Consulting Group

Děkujeme všem partnerům za spolupráci a podporu i všem zástupcům obcí a měst za aktivní účast.

Těšíme se na další setkání!

Evropský výbor regionů má nové vedení, obměnou prošla i česká delegace

Evropský výbor regionů vstupuje do nového funkčního období s novou prezidentkou, reorganizovaným předsednictvem a posílenou českou delegací. Členové Svazu měst a obcí ČR se i nadále aktivně podílejí na evropském rozhodování a prosazují zájmy českých samospráv na nejvyšší úrovni.

Na plenárním zasedání Evropského výboru regionů (CoR), které se konalo 19.–20. února 2025 v Bruselu, byla do funkce prezidentky zvolena Kata Tüttő, členka Maďarské socialistické strany. Její dvouapůlletý mandát se zaměří na podporu místní demokracie, pokrok v klimatické politice, otázky soudržnosti a problematiku bydlení. Prvním místopředsedou se stal Juan Manuel Moreno Bonilla, prezident španělského regionu Andalusie. V souladu s dohodou mezi frakcemi PES a EPP se předsednictví v polovině funkčního období ujme právě Bonilla.

Změny se dotkly také české delegace ve výboru. Na základě revize jednacího řádu byl přijat nový volební řád, který klade důraz na genderovou vyváženost. Roman Línek proto navrhl Petru Peckovou jako svou náhradnici v předsednictvu, což bylo jednomyslně schváleno. Pavel Branda oznámil svůj odchod z předsednictva v souvislosti s novou rolí v čele European Cross-Border Platform. Na jeho místo byla Kamilou Bláhovou navržena nominace Richarda Vereše, která rovněž získala jednomyslnou podporu.

Aktuální složení českého zastoupení v předsednictvu EVR je následující:

- **Členové:** Roman Línek, Richard Vereš
- **Náhradníci:** Petra Pecková, Kamila Bláhová

Delegace se dále zabývala obsazením rolí koordinátorů České národní delegace (ČND). Roman Línek navrhl pokračování Víta Čabana na pozici hlavního koordinátora a jmenování Moniky Štěpánové jako druhé koordinátorky. Zároveň doporučil Petra Osvalda jako experta ČND pro kohezi a asistenta předsedy delegace. I tento návrh byl jednomyslně přijat. Diskutováno bylo také rozdělení českých zástupců do tematických komisí EVR. Roman Línek zdůraznil nutnost zachování kontinuity práce delegace a zajištění zastoupení všech klíčových institucí. Po diskusi byly všechny nominace jednomyslně schváleny.

Mezi další významné personální změny patří:

- **Pavel Branda** – předseda European Cross-Border Platform, člen CORLEAP a pracovní skupiny pro Ukrajinu

- **Zdeněk Hřib** – politický koordinátor komise COTER za frakci Zelených
- **Roman Línek** – člen pracovní skupiny pro Západní Balkán, náhradník ve skupině pro Ukrajinu
- **Radim Sršeň** – místopředseda komise COTER (od druhé poloviny mandátu 2025–2030), náhradník ve skupině pro Západní Balkán
- **Dagmar Škodová Parmová** – místopředsedkyně frakce ECR, politická koordinátorka komise CIVEX za ECR
- **Jan Zámečník** – náhradník v CORLEAP
- **Robert Zeman** – náhradník v pracovní skupině pro Turecko

Na závěr zasedání proběhla diskuse s generálním tajemníkem EVR Petrem Blížkovským, který členy delegace vyzval k důrazu na konkrétní a inovativní přístupy při prosazování zájmů českých regionů v evropském prostoru. Zvláště zdůraznil význam aktivní spolupráce s Evropským parlamentem a zapojení do přípravy stanovisek již ve fázi před legislativním procesem.

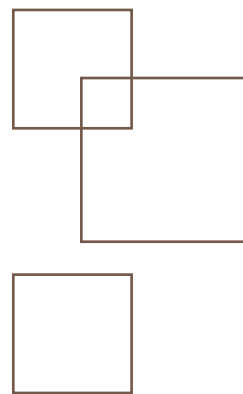
Tímto byly završeny důležité změny ve vedení Evropského výboru regionů i v české delegaci, která tak vstupuje do nového období s posíleným mandátem a jasnou vizí pro efektivní zastupování národních a regionálních zájmů v Evropě.

Monika Štěpánová

Foto: Česká delegace
Autor: Monika Štěpánová

Prezident stojí na naší straně

Dvoudenní jubilejní XX. sněm Svazu měst a obcí ČR (SMO ČR), který byl ve čtvrtek zahájen v Plzni, potvrdil, že hlas komunální sféry je ve veřejném prostoru slyšet čím dál důrazněji. Silný signál vyslala hned úvodní část programu – osobní účast prezidenta

republiky Petra Pavla. Hlava státu tak navázala na svou přítomnost na předchozím sněmu v Olomouci v roce 2023 a znovu potvrdila, že samosprávy vnímá jako klíčového partnera.

Prezident republiky Petr Pavel ve svém vystoupení před více než třemi stovkami starostek, starostů, primátorek a primátorů podpořil roli Svazu měst a obcí jako partnera vlády, ústavních činitelů a dalších představitelů státu, jak ji ve svém úvodu vymezil předseda Svazu František Lukl. Upozornil však, že

ve vztahu mezi státní správou a samosprávami tato partnerská rovina není vždy naplňována – konkrétně zmínil například digitalizaci veřejné správy, kde podle něj vláda nereagovala na opakovaná doporučení starostů, hejtmanů ani jeho vlastní výzvu k odložení náběhu nové legislativy.

Zleva prezident Petr Pavel, předseda SMO ČR František Lukl, místopředsedové SMO ČR Zdeněk Pištora, Kamila Bláhová a Libor Beránek, člen Předsednictva SMO ČR

Prezident České republiky

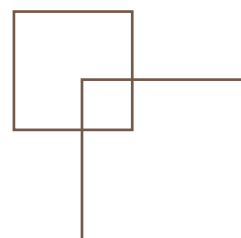
Ve svém projevu se zaměřil na tři klíčová témata – strukturu samosprávy, její financování a důvěru ve volby. Velkou část vystoupení věnoval otázce budoucnosti obcí a jejich možné spolupráce. Reagoval mimo jiné na doporučení Národní ekonomické rady vlády (NERV), která navrhuje slučování obcí jako nástroj ke zvýšení efektivity veřejné správy. Prezident se však vyslovil proti povinnému slučování a upozornil, že takový přístup by v českých podmínkách mohl být kontraproduktivní. Podpořil naopak cestu přirozené, dobrovolné spolupráce mezi obcemi založené na jejich vlastním rozhodnutí a zkušenostech. Vyzval zároveň stát, aby tuto spolupráci aktivně podporoval – například cílenými dotačními programy na společné investice.

RUD a důvěra ve volby

Prezident se dále zastavil u dlouhodobě diskutovaného systému rozpočtového určení daní. V něm podle jeho slov chybí motivace obcí k podpoře podnikání

a zároveň je třeba znovu otevřít otázku zvýhodnění největších měst na úkor ostatních.

Ve svém vystoupení zmínil i rostoucí obavy části veřejnosti ohledně možné manipulace volebních výsledků. Starostky a starosty požádal, aby veřejnosti pomohli s vysvětlováním nových prvků volebního systému, zejména využití digitální identity a korespondenčního hlasování. Kvalitní proškolení členů okrskových volebních komisí rovněž považuje za důležitý prvek.

Sněm jednal o budoucnosti Svazu

XX. sněmu se účastnilo 360 zástupců s počtem hlasů 1288 z celkového počtu hlasů 2830. To představuje 45,51 % celé členské základny, jednání tak probíhalo jako náhradní sněm. Ve čtvrtěním programu delegáti vzali na vědomí zprávu o činnosti Svazu, zprávu o hospodaření i zprávu Kontrolního výboru. Schválena byla také změna stanov a střednědobé priority Svazu.

Priority Svazu měst a obcí České republiky pro období po roce 2025 jsou výsledkem rozsáhlé a otevřené diskuse, do níž se měli možnost zapojit všichni členové Svazu. Na řadě témat panovala shoda napříč odbornými komisemi a pracovními skupinami Svazu, což potvrzuje jejich relevanci a aktuálnost pro celé spektrum samospráv. Střednědobé priority i dlouhodobé cíle reflektují nejen vize Svazu, ale především konkrétní potřeby měst a obcí v každodenní praxi. Patří mezi ně například spravedlivější rozdělení daní a podpora podnikání v území, modernizace územního plánování a stavebního řízení, zavedení šestiletého volebního období, efektivní systém odpadového hospodářství nebo zajištění dopravní dostupnosti.

Svaz zároveň upozorňuje na nutnost systémových změn v oblasti financování, školství, sociálních a zdravotních služeb, ochrany životního prostředí, bezpečnosti nebo mezinárodní spolupráce. Tyto priority a cíle tvoří pevný základ pro vyjednávání s budoucí vládou i dalšími partnery s cílem zajistit dlouhodobě udržitelný rozvoj měst a obcí v České republice.

Čtvrtěční večer XX. sněmu Svazu měst a obcí ČR patřil slavnostnímu společenskému programu. Nabídl účastníkům příležitost na chvíli si odpočinout od pracovního tempa, sdílet zkušenosti, obnovit stará přátelství i navázat nová. Během večera byli oceněni ti, kteří svou činností významně přispívají k šíření dobrého jména Svazu – starosta Blížejova Jiří Červenka, náměstek pardubické primátorky Jakub Rychtecký, primátor Prahy Bohuslav Svoboda, starostka Jeseníku Zdeňka Blištanová, dlouholetá redaktorka svazového časopisu Lenka Zgrajová a emeritní starosta Noveklova a předseda Veterán klubu starostů Jan Slabý. Vyhlášeny byly rovněž ceny projektu SMO ČR a ČTK Connect, které oceňují inspirativní obecní a městské projekty realizované s využitím evropských fondů. Atmosféra večera byla velmi příjemná a účastníci si jej užili.

Páteční jednání XX. sněmu SMO ČR – vystoupení ústavních činitelů a členů vlády

Druhý, závěrečný den XX. sněmu Svazu měst a obcí ČR v Plzni zahájili předseda Svazu František Lukl a výkonná ředitelka Radka Vladyková. V úvodu pátečního jednání byly schváleny dlouhodobé cíle Svazu, které byly detailně projednány již ve čtvrtek. Následně předseda Svazu pozval na pódium hosty zastupující Senát, Poslaneckou sněmovnu a vládu České republiky a požádal je o úvodní slova.

Jako první vystoupil předseda Senátu **Miloš Vystrčil**, který připomněl, že zůstává aktivním komunálním politikem jako zastupitel města Telče. Ve svém příspěvku vyjádřil respekt ke každodenní práci starostek a starostů a reagoval konkrétně na témata, která obce považují za prioritní. V oblasti rozpočtového určení daní upozornil na rizika některých navrhovaných modelů a zdůraznil, že každý systém má svá úskalí. U tématu odpadového hospodářství zdůraznil jeho potenciál pro zaměstnávání osob s nižší kvalifikací. Mezi klíčové otázky dále zařadil dostupné bydlení a podporu dobrovolné spolupráce mezi obcemi. Kriticky se postavil vůči snahám o administrativní slučování obcí bez zohlednění jejich specifik a hodnoty práce vykonávané v menších sídlech. Závěrem apeloval na potřebu efektivnější a citlivěji cílené kohezní politiky, která by lépe reagovala na potřeby konkrétních území.

V závěru svého vystoupení předseda Senátu Miloš Vystrčil připomněl tradiční anketu o Nejlepšího starostu či starostku České republiky, kterou pravidelně pořádá Svaz měst a obcí ČR. Zároveň přednesl myšlenku, že by se Senát mohl stát jejím spoluorganizátorem v příštím roce, kdy si připomene 30 let od svého vzniku. Spolupráce na této anketě by podle něj mohla být důstojnou společnou oslavou nejen výjimečných osobností komunální politiky, ale také výročí Senátu, jehož řada členů vzešla právě z komunální sféry.

Mistopředseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR **Karel Havlíček** ve svém vystoupení ocenil nasazení starostů a starostek, jejichž práce je podle něj pro fungování státu nenahraditelná. Zdůraznil, že bez ohledu na politickou příslušnost spojuje všechny, kdo se podílejí na řízení státu, krajů či obcí, jeden společný cíl – obnovit důvěru občanů ve veřejný sektor. Ve své zdravici se zaměřil také na oblast energetiky, kde upozornil na rozdíl mezi těmi, kdo využívají, nebo v budoucnu využijí výhody komunitní energetiky, a těmi, kdo zůstanou závislí na tradičních formách. Právě v této oblasti vidí zásadní roli i pro budoucí vládu, která by se podle něj měla intenzivně věnovat snižování regulované složky ceny energií – tedy nákladů na přenos, distribuci či podporu obnovitelných zdrojů.

Zleva Karel Havlíček, Zdeněk Pištora, Miroslav Žbánek a Richard Vereš

Ministr dopravy **Martin Kupka** ve svém vystoupení zdůraznil klíčovou úlohu obcí a měst při plánování i realizaci dopravní infrastruktury. Věnoval se zejména napojení regionální a místní dopravní sítě na páteřní stavby státu. Zmínil aktuální výzvy spojené s výstav-

bou vysokorychlostních tratí i modernizací silnic I. a II. třídy. Podpořil potřebu systémové spolupráce státu s kraji a obcemi při přípravě strategických dopravních projektů a ujistil přítomné, že Ministerstvo dopravy vnímá města a obce jako plnohodnotné partnery.

*Zleva Zdeněk Pištora
a ministr dopravy Martin Kupka*

Ministr školství Mikuláš Bek

Ministr školství Mikuláš Bek ve své úvodní zdravici poděkoval za možnost navázat na debatu o otázkách vzdělávání, kterou se zástupci obcí a měst dlouhodobě vede. Připomněl, že právě v uplynulém týdnu byla parlamentem schválena novela školského zákona, která přináší důležité změny pro celý školský systém.

Zároveň informoval, že byl zveřejněn rozpis financí pro školy na zbývajících čtyři měsíce letošního roku. Školy tak mají aktuálně k dispozici potřebné údaje, s nimiž mohou plánovat své výdaje až do konce kalendářního roku.

Člen Předsednictva SMO ČR Jiří Růžička a ministr zemědělství Marek Výborný

Ministr Marek Výborný se ve svém vystoupení věnoval tématu udržitelného hospodaření v krajině, podpoře vodohospodářských projektů, péči o zemědělskou půdu a podpoře venkovského prostoru. Vyzdvihl obce jako klíčové partnery při uplatňování adaptačních opatření na změnu klimatu a při realizaci malých vodních nádrží a projektů na zadržování vody v krajině. Zmínil také spolupráci s MAS a důležitost LEADER přístupu v Programu rozvoje venkova.

Po úvodních vystoupeních následovala moderovaná debata, během níž starostky a starostové kladli dotazy přítomným členům vlády. Hlavní pozornost se soustředila na právě schválenou novelu školského zákona. Přítomní zástupci samospráv kritizovali zejména způsob, jakým Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy s obcemi v průběhu přípravy normy komunikovalo. Opakovaně zaznívala nespokojenost s tím, že připomínky z praxe nebyly dostatečně vyslyšeny, případně byla diskuse s územními partnery spíše formální než věcná.

Předseda Svazu František Lukl v této souvislosti připomněl, že samosprávy už jednou varovaly před podobným přístupem – konkrétně v případě digitalizace stavebního řízení. „Nechceme, aby to s novelou školského zákona dopadlo stejně jako s digitalizací stavebního řízení, která byla přes odpor samospráv a dalších odborných institucí spuštěna předčasně. Dnes už všichni víme, že tehdejší varování byla oprávněná,“ uvedl Lukl.

Vedle tématu školství se debata dotkla také budoucího financování obcí, dostupnosti evropských fondů a konkrétních regionálních problémů. Jednání XX. sněmu Svazu měst a obcí ČR bylo v poledne oficiálně ukončeno. Předseda Svazu František Lukl se rozloučil s účastníky s připomenutím, že „jsme všichni na jedné lodi“ – heslem, které zdobilo i trička rozdáváná jako malý dárek na památku. Symbolizovala soudržnost, jednotu a solidaritu samospráv, na nichž stojí síla komunální politiky.

XX. sněm potvrdil, že síla hlasu samospráv ve veřejném prostoru roste, a prezidentova osobní účast ukázala, že nejvyšší ústavní činitelé tento hlas slyší a berou vážně. Z vystoupení prezidenta i dalších ústavních činitelů zazněla jasná podpora dobrovolné spolupráci obcí a výzva ke skutečnému partnerskému dialogu mezi státem a samosprávami.

Diskuse se však nevyhnula kritice – zejména kvůli nedostatečné komunikaci státu s obcemi při přípravě legislativy, což ukazuje, že dialog nestačí deklarovat, ale je třeba jej vést věcně a včas. Skutečný dialog navíc znamená nejen otevřenost, ale i naslouchání a zohlednění názorů obou stran, což se v řadě případů dosud neděje.

Přijaté priority a cíle Svazu dávají obcím silný mandát k dalším jednáním a jasný směr pro vyjednávání s vládou o budoucnosti územní samosprávy.

Zleva místopředseda SMO ČR Miroslav Žbánek, místopředseda PS PČR Karel Havlíček, předseda senátu Miloš Vystrčil a předseda SMO ČR František Lukl

Zástupci zahraničních delegací ze Slovenska, Rakouska a Maďarska se zástupci SMO ČR

Jednání se zahraničními delegacemi na XX. Sněmu SMO ČR

V rámci XX. Sněmu Svazu měst a obcí ČR i proběhlo pracovní jednání se zástupci zahraničních partnerských organizací. Jednání zahájil předseda SMO ČR František Lukl a vedla místopředsdkyně pro evropské záležitosti Kamila Bláhová.

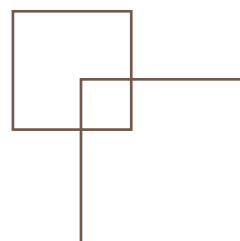
Za SMO ČR byla hlavním tématem prezentace pěti aktuálních střednědobých priorit, které byly přijaty na XX. Sněmu. Zahraniční hosté se pak věnovali především otázkám financování samospráv.

Slovenské samosprávy zastupovali Martin Červenka, první místopředseda ZMOS a starosta obce Ratkovce, Peter Wolf, viceprezident Únie miest Slovenska a primátor Dubnice nad Váhom, a Maria Wagingerová, expertka na školství. Upozornili na zhoršující se finanční situaci slovenských samospráv, kterým byly odebrány příjmy z podílových daní a také prostředky na financování nepedagogických pracovníků. Města zároveň čelí rostoucím nárokům na služby a tlakům ze strany rozrůstajících se satelitních obcí, které nemají vlastní infrastrukturu a zatěžují okolní městské rozpočty.

Rakouský svaz OEGB reprezentoval prezident Johannes Pressl, starosta města Ardagger. Ten se zaměřil na potřebu podpory venkovských oblastí, motivaci starostů a význam spolupráce prostřednictvím obecních svazků. Podle rakouského pohledu by regionální politika neměla být dělená na městskou a venkovskou, ale měla by být pojímána komplexně.

Za maďarský svaz MOSZ se jednání zúčastnili Laszlo Csozik, starosta města Érd. Také z jejich strany zaznělo silné znepokojení nad finanční situací maďarských samospráv, která je podle jejich slov pravděpodobně ještě složitější než v ostatních zúčastněných zemích.

Jednání potvrdilo, že problémy a výzvy samospráv jsou v evropském kontextu velmi podobné. Společnou prioritou všech zúčastněných zůstává hledání efektivních cest ke stabilnímu financování a rozvoji samospráv, a to i skrze mezinárodní spolupráci a sdílení dobré praxe.

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Velice děkujeme partnerům XX. sněmu za jejich letošní podporu:

Generálními partnery jsou:

Hlavními partnery jsou:

Partnery jsou:

- Ledvance
- Cetin
- Empemont
- Correny
- Fleet Consulting Group
- Munipolis
- Ressed
- Elvineo
- Plzeňský kraj

Jak dostat signál na bílá místa i do vlaku?

Předseda Rady ČTÚ Marek Ebert radí, jak na to

Moderní telekomunikační sítě nejsou jen otázkou komfortu, ale čím dál častěji i nezbytnou podmínkou pro fungování samospráv, bezpečnosti nebo rozvoj území. Český telekomunikační úřad systematicky mapuje slabá místa a nabízí konkrétní řešení – ať už jde o tzv. bílá místa v obcích nebo slabý signál v železničních vozech. O tom, co mohou starostové udělat pro zlepšení pokrytí a jak jim ČTÚ může pomoci, jsme hovořili s Markem Ebertem, předsedou Rady Českého telekomunikačního úřadu.

Foto: Marek Ebert
Zdroj: Archiv ČTÚ

ČTÚ deklaruje, že zlepšování pokrytí sítěmi telekomunikačních služeb je pro něj prioritou. Jaké konkrétní počiny můžete zmínit?

Našich aktivit v tomto směru je skutečně poslední dobou mnoho. Rozdělit bychom je mohli na několik základních oblastí, a to jsou aktivity v oblasti dopravních koridorů, železničních vozů a konečně naše aktivity k pokrývání bílých míst, tedy hůře pokrytých obcí nebo jejich částí.

Pojďme je tedy probrat postupně. Zmínil jste lepší signál na koridorech a ve vlacích. Jak je na tom signál ve vozech a kolem tratí teď a jaké zlepšení lze kdy očekávat?

Zrovna pokrytí železničních koridorů a související pokrytí uvnitř vlakových vozů je příkladem oblastí, kde se sbíhá několik různých aktivit a výsledek je tak velmi slibný. Český telekomunikační úřad na jaře 2025 změřil pokrytí v dopravních koridorech a vyhodnotil, že operátoři plní své závazky z 5G aukce. Takže už nyní je situace v okolí tratí oproti minulosti poměrně výrazně zlepšena.

K tomu se přidávají požadavky na další zlepšení kvality (úrovně signálu) z dotační výzvy MPO, konkrétně je to výzva „Na pod-

Ilustrační foto, autor: Michaela Mottlová

poru rozvoje mobilní infrastruktury sítě 5G v železničních koridorech a podporu dokrytí 5G koridorů (tunely)“ v rámci Národního plánu obnovy. Ta je zaměřena jen na koridor Praha-Česká Třebová-Ostava a koridor Česká Třebová-Brno. Pro všechny ostatní tranzitní koridory jsme proto loni stanovili podmínky pro stejné zlepšení kvality signálu v rámci obnovení přidělu kmitočtů 900 a 1800 MHz pro společnosti O2 a T-Mobile a letos jsme tak učinili v případě společnosti Vodafone. Lze tedy shrnout, že signál v okolí tratí je již nyní na dobré úrovni a měl by se dále významně zlepšovat. Problém v posledních letech činil spíše než signál na tratích jeho přístup do moderních železničních vozů.

Proto jsme v roce 2024 vyhlásili projekt dotační výzvy „Technické prostředky (opakovače) pro 5G v železničních vozech“. Díky výzvě by měl být signál od počátku roku 2026 zásadně zlepšen v bezmála 670 železničních vozech několika dopravců. Celkové náklady projektu jsou 289 mil. Kč a již máme informace o tom, že dochází k instalacím opakovačů, úpravě oken nebo jejich výměně u dopravců, kteří se do projektu přihlásili. Dokonce jsme již provedli měření propustnosti nově instalovaných upravených oken. Projekt instala-

ci by měl být dokončen do 31. 12. 2025.

A jaké aktivity podnikáte pro zlepšení signálu v obcích?

Přímo do obcí jezdíme signál měřit (v roce 2024 jsme podnikli měření v neuvěřitelných 420 obcích), a pokud se měřením prokáže, že v dané obci či základní sídelní jednotce signál ani z jednoho z operátorů není dostupný nebo je dostupný nedostatečným počtu obyvatel, tak zařadíme obec na seznam bílých míst. Starostům zašleme výsledky měření včetně odkazu na náš VPortal a další informace. V řadě případů naši technici přímo kontaktují starosty, aby je se situací seznámili a poskytl jim další konkrétní informace, jak by mohli situaci s nedostupností signálu řešit. Z těchto seznamů si pak operátoři postupují při dokrývání obcí nebo jejich částí (ZSJ) tak, aby splnili povinnosti námi stanovené v obnovení přidělu v pásmu 900 a 1800 MHz.

Lepšímu pokrytí pomáhá i legislativa, na které se spolupodílíme. Třeba novela zákona o elektronických komunikacích, účinná od července 2025, odstraňuje některé administrativní překážky pro výstavbu.

Dále zmínit lze třeba evropské Nařízení o gigabitové infrastruktuře, které nabude účinnosti 12. 11. 2025 a bylo přijato za účelem usnadnit a podpořit budování VHCN (vysokokapacitních sítí) podporou společného využívání existující fyzické infrastruktury a usnadněním efektivnějšího budování fyzické infrastruktury nové. A ČTÚ bude vykonávat roli jednotného kontaktního digitálního místa, které zprostředkuje všem zájemcům z řad operátorů informace pro možnost sdílení infrastruktury nebo stavebních prací s cílem snížit náklady na výstavbu sítí.

Zmínil jste seznam bílých míst. Jaká je vlastně definice takového bílého místa a kolik těch bílých míst je? A jaká jsou nejvíce problémová?

Je to taková základní sídelní jednotka (neboli laicky část obce), kde dostupnost signálu veřejných mobilních sítí 4G a 5G ani jednoho z operátorů není vyšší než pro 97 % populace. 2G neboli GSM síť do této definice nevstupuje. Tudiž bych rád zdůraznil, že ta definice je nastavena poměrně přísně – jako bílé místo může být vyhodnocena i obec, kde se většina obyvatel dovolá a většina obyvatel i datuje – jen to není požadovaných minimálně 97 %.

Bílých míst ze simulací bylo identifikováno 1362. Na základě provedených měření bylo přidáno více než 200 dalších. Zveřejněné jsou na našem vizualizačním portálu „VPortal“ na naší webové stránce. Připravujeme i doplnění o informace, jak v kterém bílém místě výstavba pro pokrytí probíhá. Problémová místa jsou zejména ta, kde bude obtížné získat všechna povolení.

U nás není ani tak překážkou v realizaci technické řešení, ale spíše celý administrativní proces, který je s výstavbou spojený – jak jsem již zmiňoval, měla by pomoci novela zákona o elektronických komunikacích. Samozřejmě se snažíme ve spolupráci s kolegy z Broadband Competence Office (zřizuje Ministerstvo průmyslu a obchodu) pomoci i vyjednávání mezi obcemi a mobilními operátory k nalezení možností sdílení stavebních prací nebo obecních nemovitostí, jak uvádím dále.

Představíte nám bližší, k čemu všemu mohou občané a zastupitelé využít Vámi zmiňovaný VPortal, kde ho najdeme a jak se v něm orientovat?

VPortal zjednodušeně řečeno zobrazuje predikční pokrytí ve-

řejnými rádiovými sítěmi a pevnými sítěmi až na konkrétní adresní místo. Výpočty se u rádiových sítí provádí na základě parametrů vysílačů a základnových stanic. Informace o pevných sítích jsou získávány v rámci elektronického sběru dat od poskytovatelů služeb. Tyto základní informace jsou dále průběžně doplňovány výsledky z měření a kontrol mobilních 4G a 5G sítí, TV sítí, rozhlasových sítí a pevných sítí. Lze filtrovat a stahovat nejružnější sady informací, vyhledávat na úrovni obcí, základních sídelních jednotek i jednotlivých adresních míst.

Můžete zjistit, kam si např. směrovat anténu či lze přímo proklikem z VPortalu formulářem podat stížnost na špatný příjem TV. Můžete zde také zjistit, jak držitelé příjmu kmitočtů plní své závazky, kteří poskytovatelé služeb v dané lokalitě působí a mnoho dalšího.

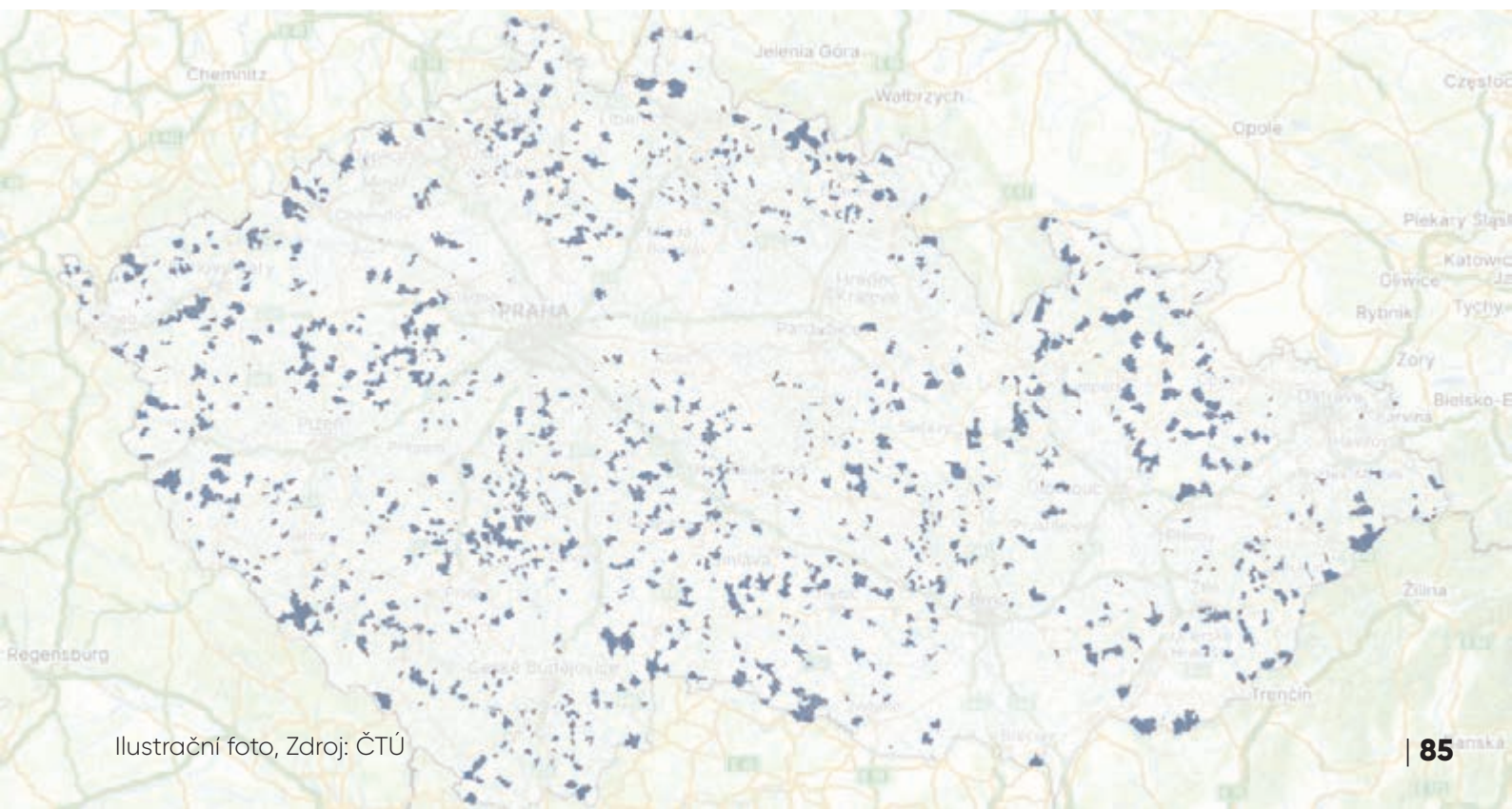
Jaké možnosti má starosta obce, kde jsou problémy se signálem, jak by měl postupovat?

Nejprve by bylo dobré nahlédnout do našich seznamů bílých míst (jsou dostupné na webových stránkách ČTÚ), zdali se obec nevyskytuje v některém z nich a není tedy již vytipována jako oblast s horším pokrytím, které operáto-

ři postupně dokrývají v rámci plnění svých závazků. Pokud ne, je možné se obrátit na nás, třeba na mail pokryti@ctu.cz. Naši technici, jak jsem již zmínil výše, následně signál v obci změří a případně obec do seznamu bílých míst zařadí. Každopádně bych však starostům doporučil proaktivitu v jednání s operátory.

Rozhodování o pokrytí může významně pomoci už jen samotná ochota ke komunikaci a odstraňování administrativních či jiných překážek a bariér. Je dobré připravit ze strany obce například návrhy na možnost umístění základnové stanice. Jedná se zejména o vhodné obecní pozemky či některé výškové stavby, jako jsou vodojemy, sila apod. Důležité jsou také informace o termínech realizace již schválených nebo dokonce probíhajících stavebních prací nebo akcí, které by bylo možné pro výstavbu nezbytné infrastruktury využít a snížit tak potřebné finanční náklady. Jedná se zejména o opravy silnic, výstavba inženýrských sítí, jako jsou vodovody, kanalizace, veřejné osvětlení apod. Důležité jsou také případné možnosti finanční spolupráce obce.

Děkujeme za rozhovor.

V tajence najdete citát.

POMŮCKA: ARIES, COTG, KALT, KOE, KOLON, LOB, OE, PYTHON	POLSKÉ MĚSTO	2. DÍL TAJENKY		OPERAČNÍ SYSTÉM ZKR.	KOST V HRTANU	SPZ PRAHY		POKRYTÍ OSIVEM	OPAK RUBOVÝCH	CHEMICKÁ ZNAČKA HLINIKU	TUK ANGLICKY			LESNÍ ZVÍŘE	ROZVOJ	3. DÍL TAJENKY	PREZENT
LIDOVÉ NOVINY ZKR.			ČÁSTI VOZU SLOVEN.				JMÉNO NORSKÝCH KRALŮ					MNOŽSTVÍ SPADLÝCH ČÁSTEČEK					
ZN, JEDN, INTENZITY MAGNETIC- KEHO POLE			SPOJ. ARAB. EMIRÁTY ZKR.				1. DÍL TAJENKY					ROLOVACÍ ZÁVĚSY					
			SPOJKA				INIC. HERCE SCHMITZERA					INIC. VYNÁL. NOBELA					
KLOUBNÍ NEMOC				LESNÍ A POLNÍ ZVÍŘE						CISTER- NOVÁ LOĎ							
				MOUČKA Z KURKUMY						NOTOVÝ ZÁPIS							
LESNÍ PANNY						POKYN K ZASTAVENÍ					ČIVA						ČUKŮV KAMARÁD
						ANGLICKÁ DĚL. MIRA					DRUH HVĚZDY						
	HUDEBNÍ NASTROJE						JM. TENISTY LENDLA					ZN. GONIO- METRICKÉ FUNKCE					
	POTŘEBA JIST						JM. ZPĚV. ROLINS					MOC					
INICIÁLY VYTVARNICE TÝRLOVÉ			VRSTVA PRVOHOR					ŘECKÝ BŮH LÁSKY						SPZ KOLINA			
			BIBIANA DOMÁCKY					ZNAČKA SYRŮ						ŽENSKÉ JMÉNO			
VRÁČENÍ MÍČE VYSOKÝM OBLOUKEM				AFRO- ASIA					VLNĚNÁ LÁTKA						INIC. HUD. KOCÁBA		
				ŠTĚSTNÉ ČÍSLO					OBSAH DLANĚ						SEVERSKÉ JMÉNO		
AMILŮV PŘÍTEL					PŘÍTEL					BAROKNÍ PARUKA							HOLÁ
					KOLETIVNÍ ŘÍDÍCÍ ORGÁN					AM. MĚSTO NEW ???							
VĚTŠÍ DŘEVĚNÁ NÁDOBA						POLNÍ MÍRY					ZN. PRAC. PRAŠKU						
						VLIDNĚ					POMOC ANGLICKY						
	DRUH SYRA						UŽITEK SLOVEN.						FRANCOVKY				
	ROZHLAŠO- VÉ VLNY						HLAVEŇ ZASTAR.						SPRAVED- LIVÝ ANGLICKY				
INICIÁLY SPISOVA- TELE NEFFA			ŘÍMSKÝCH 1549					BARVA V KARTÁCH						OMÁČKA			
			CUKRÁŘSKÝ VÝROBEK					NÁČINNÍ RYBÁŘE						OPAK MLÁD			
SVRŠKOVÁ USEŇ				ASJSKÝ SOKOLIK					KVĚTENSTVÍ OBILÍ						HAD Z KNIHY DŽUNGLÍ		
				PIGMENTOVÁ SKVRNA					VRCH U TŘE- BECHOVIC						DÁT ZA MANŽELKU		
VKOPNUTÍ					EVROPSKÁ MĚNA					ZKOUMÁNÍ MRTVOLY							SRDEČNICE
					POSTEL KNÍŽNĚ					UMĚLECKÁ TROJICE							
	MECHANIC- KY VYCVIK					STÁLE HOVOR.					INDICKÝ PANOVNÍK						
	SPOJOVAT					DLOUHÁ CHVILE					ČÁSTI OBLIČEJŮ						
KRAJTA LATINSKY							CÍL PŘI STŘELBĚ					OCHOTNO					
							DOKOR PŘÍR, VĚD					ČESKÝ ZPĚVÁK VLASTA ???					
OSOBNÍ ZÁJMENO			DEKORATIV- NÍ ČÁST STAVBY					PIVO NĚMECKY					DEHET				
			TRAČNÍK					MONGOLSKÝ PASTEVEC					CITRUSOVÉ OVOCE MN. Č.				
KŘÍK				CIZÍ ŽEN. JMÉNO					MUŽSKÉ JMÉNO						INIC. HUDEB. TALICHA		
				NEBOLI KNÍŽNĚ					SVOBODNÝ STATEK						EL. POŽÁR. SIGNALIZACE		
BOD V DŽUDU					HUMANI- TÁRNÍ OR- GANIZACE					ÚDAJ NA DOPISE							
					HULÁKAT					ZÁSOKA HOVOR.							
MASTEK						CIZÍ MUŽSKÉ JMÉNO					GRAFICKÁ TECHNIKA						BILÝ SPORT
						OSOBNOSTI					NADÁVAT						
	OPAK ŠPATNÉ						NÁRADÍ ANGLICKY					ZAZNAME- NÁVAT TEXT					
	HOTOVOST ANGLICKY						NÁZEV PÍSMENE S					HOŘKÉ ALK. NÁPOJE					
AMERICKÁ TELEVIZNÍ STANICE				INIC. SPIS. ERENBURGA				ČÁSTI TLAP ŠELEM							PŘEDLOŽKA		
				KANTORKA HOVOR.				ČIN NĚMECKY							ŘÍMSKÝCH 551		
INICIÁLY POLITIKA ELIÁŠE			SPOLU- SDÍLENÍ						OTCOVÉ ZASTAR.					OBYVATEL DÁNSKA			
			INIC. REŽIS. KAZANA						INIC. ZPĚV. KERNDLA					CHEM. ZN. ERBIA			
PRUDKÁ SRAŽENÍ MÍČU						STUDENÝ NĚMECKY					VELICE						
VYDÁVAT VZDECHY						ŠKRABÁK PLUHU					SOUHVĚZDÍ BERANA LATINSKY						

Vyplněnou tajenku nám zašlete nejpozději do 30. 7. 2025 na e-mailovou adresu: kockova@smocr.cz. První tři obdrží malý dárek.

Preventivní prohlídky:

Autor: Ministerstvo zdravotnictví České republiky
Datum poslední aktualizace: 15. 2. 2024

Ženy ve věku 35–50 let

Ženy ve věku 35–50 let mají nárok na všeobecné preventivní prohlídky, zubní preventivní prohlídky, gynekologické preventivní prohlídky, kontrolu glykemie, vyšetření koncentrace tuků v krvi, orientační vyšetření moči, vyšetření EKG a preventivní mamografické vyšetření.

HARMONOGRAM PREVENTIVNÍCH PROHLÍDEK PRO ŽENY VE VĚKU 35–50 LET	
Kdy?	Co?
1× za 2 roky	všeobecná preventivní prohlídka (u praktického lékaře pro dospělé)
2× ročně	zubní preventivní prohlídka (u praktického zubního lékaře)
1× ročně	gynekologická preventivní prohlídka (u praktického lékaře gynekologa)
1× za 2 roky	orientační vyšetření moči *
ve 40 letech	vyšetření koncentrace tuků (cholesterolu a triacylglycerolů) v krvi *
ve 40 letech, poté každé 2 roky	kontrola glykemie *
ve 40 letech, poté každé 4 roky	vyšetření EKG
ve 45 letech, poté každé 2 roky	preventivní mamografické vyšetření

* Takto označená vyšetření jsou součástí preventivní prohlídky.

Preventivní prohlídky, jejich frekvence i obsah, se řídí ustanoveními vyhlášky č. 70/2012 Sb., o preventivních prohlídkách.

Ženy ve věku 50 a více let

Ženy ve věku 50 a více let mají nárok na všeobecné preventivní prohlídky, zubní preventivní prohlídky, gynekologické preventivní prohlídky, kontrolu glykemie, vyšetření koncentrace tuků v krvi, orientační vyšetření moči, vyšetření EKG, preventivní mamografické vyšetření, test okultního krvácení do stolice nebo screeningovou kolonoskopii, případně i vyšetření funkce ledvin.

HARMONOGRAM PREVENTIVNÍCH PROHLÍDEK PRO ŽENY VE VĚKU 50 A VÍCE LET	
Kdy?	Co?
1× za 2 roky	všeobecná preventivní prohlídka (u praktického lékaře pro dospělé)
2× ročně	zubní preventivní prohlídka (u praktického zubního lékaře)
1× ročně	gynekologická preventivní prohlídka (u praktického lékaře gynekologa)
1× za 2 roky	orientační vyšetření moči *
ve 50 a 60 letech	vyšetření koncentrace tuků (cholesterolu a triacylglycerolů) v krvi *
1× za 2 roky	kontrola glykemie *
1× za 4 roky	vyšetření EKG
1× za 2 roky	preventivní mamografické vyšetření
ve 50–55 letech	test okultního krvácení do stolice (TOKS)
1× ročně	test okultního krvácení do stolice (TOKS)
od 55 let	test okultního krvácení do stolice (TOKS)
1× za 2 roky	screeningová kolonoskopie (jako varianta k TOKS)
1× za 10 let	vyšetření funkce ledvin – u žen trpících diabetem, hypertenzí nebo kardiovaskulárními komplikacemi *

* Takto označená vyšetření jsou součástí preventivní prohlídky.

Preventivní prohlídky, jejich frekvence i obsah, se řídí ustanoveními vyhlášky č. 70/2012 Sb., o preventivních prohlídkách.

Všechny preventivní prohlídky jsou plně hrazeny zdravotní pojišťovnou.

Související odkazy:
Preventivní prohlídky pro ženy ve věku 35–50 let

Související odkazy:
Preventivní prohlídky pro ženy ve věku 50 a více let

Preventivní prohlídky:

Autor: Ministerstvo zdravotnictví České republiky
Datum poslední aktualizace: 15. 2. 2024

Muži ve věku 35–50 let

Muži ve věku 35–50 let mají nárok na všeobecné preventivní prohlídky, zubní preventivní prohlídky, kontrolu glykemie, vyšetření koncentrace tuků v krvi, orientační vyšetření moči a vyšetření EKG.

HARMONOGRAM PREVENTIVNÍCH PROHLÍDEK PRO MUŽE VE VĚKU 35–50 LET	
Kdy?	Co?
1× za 2 roky	všeobecná preventivní prohlídka (u praktického lékaře pro dospělé)
2× ročně	zubní preventivní prohlídka (u praktického zubního lékaře)
1× za 2 roky	orientační vyšetření moči *
ve 40 letech	vyšetření koncentrace tuků (cholesterolu a triacylglycerolů) v krvi *
ve 40 letech, poté každé 2 roky	kontrola glykemie *
ve 40 letech, poté každé 4 roky	vyšetření EKG

* Takto označená vyšetření jsou součástí preventivní prohlídky.

Preventivní prohlídky, jejich frekvence i obsah, se řídí ustanoveními vyhlášky č. 70/2012 Sb., o preventivních prohlídkách.

Muži ve věku 50 a více let

Muži ve věku 50 a více let mají nárok na všeobecné preventivní prohlídky, zubní preventivní prohlídky, kontrolu glykemie, vyšetření koncentrace tuků v krvi, orientační vyšetření moči, vyšetření EKG, screening rakoviny prostaty, test okultního krvácení do stolice nebo screeningovou kolonoskopii, případně i vyšetření funkce ledvin.

HARMONOGRAM PREVENTIVNÍCH PROHLÍDEK PRO MUŽE VE VĚKU 50 A VÍCE LET	
Kdy?	Co?
1× za 2 roky	všeobecná preventivní prohlídka (u praktického lékaře pro dospělé)
2× ročně	zubní preventivní prohlídka (u praktického zubního lékaře)
1× za 2 roky	orientační vyšetření moči *
v 50 a 60 letech	vyšetření koncentrace tuků (cholesterolu a triacylglycerolů) v krvi *
1× za 2 roky	kontrola glykemie *
1× za 4 roky	vyšetření EKG
ve věku 50–69 let	screening rakoviny prostaty
v 50–55 letech	test okultního krvácení do stolice (TOKS)
1× ročně	test okultního krvácení do stolice (TOKS)
od 55 let	test okultního krvácení do stolice (TOKS)
1× za 2 roky	test okultního krvácení do stolice (TOKS)
1× za 10 let	screeningová kolonoskopie (jako varianta k TOKS)
v 50 letech, poté 1× za 4 roky	vyšetření funkce ledvin – u mužů trpících diabetem, hypertenzí nebo kardiovaskulárními komplikacemi *

* Takto označená vyšetření jsou součástí preventivní prohlídky.

Preventivní prohlídky, jejich frekvence i obsah, se řídí ustanoveními vyhlášky č. 70/2012 Sb., o preventivních prohlídkách.

Všechny preventivní prohlídky jsou plně hrazeny zdravotní pojišťovnou.

Související odkazy:
Preventivní prohlídky pro muže ve věku 35–50 let

Související odkazy:
Preventivní prohlídky pro muže ve věku 50 a více let

Bez potvrzení o očkování se neobejdete, pomoci může EZ karta

Dostupnost základní lékařské péče se stává stále častěji tématem, které trápí starosty napříč všemi kraji. Na letošních krajských setkáních Svazu měst a obcí ČR zazníval opakovaně problém nedostatku praktických lékařů pro dospělé, zubářů i pediatriů. A právě nedostatek dětských lékařů může v některých případech způsobit potíže i v tak běžné situaci, jako je zápis dítěte do mateřské školy. Bez potvrzení o očkování se totiž často neobejdete – jenže co dělat, když pediatr v regionu skončil a nikoho po sobě nenechal?

„V některých obcích nebo částech měst končí lékaři kvůli odchodu do důchodu a jejich praxi nikdo nepřebírá. Pokud rodiče nestihnou dítě přehlásit, mohou se dostat do patové situace – potřebují potvrzení, ale nemají kam se obrátit,“ popisuje zkušenosti starostů výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková.

Podle ministra zdravotnictví Vlastimila Války ale řešení existuje: *„Jestliže lékař ukončí praxi a dokumentaci po něm nepřebere nový poskytovatel zdravotních služeb, musí ji podle zákona předat příslušnému krajskému úřadu – v případě Prahy jde o Magistrát hlavního města. Rodiče pak mohou požádat o kopii zdravotnické dokumentace včetně záznamu o očkování. Formulář žádosti je zpravidla na webu příslušného krajského úřadu dostupný online a obsahuje i kontakty na příslušné úředníky.“*

Digitalizace jako cesta k rychlejší pomoci

Vedle standardní cesty přes úřad nabízí stát i modernější alternativu. Záznamy o očkování lze totiž najít i v tzv. EZ kartě – elektronické zdravotní kartě, kterou si každý může stáhnout do mobilního telefonu. **„EZ karta obsahuje nejen očkování za posledních zhruba 15 let, ale rodiče v ní automaticky mají i své nezletilé děti. Očkovací průkaz v této podobě má stejnou informační váhu jako ten papírový a od roku 2026 bude mít i stejnou právní váhu,“** dodává ministr Válek.

V některých případech je navíc možné získat výpis z Informačního systému o očkování vedeného Ústavem zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS). Tento výpis může posloužit jako důkaz o provedených očkováních, pokud není možné dokumentaci získat jinou cestou.

Lékařů ubývá, samosprávy nemají nástroje
I přes dostupná řešení ale problém neřeší jeho podstatu – tedy kritický nedostatek lékařů v regionech.

Vlastimil Válek

Obce často nemají žádné efektivní nástroje, jak přilákat nové praktiky nebo pediatriy. Mnohé investují do vybavení ordinací, nabízejí dotace na bydlení nebo náborové příspěvky. Přesto zůstávají některé oblasti dlouhodobě bez základní zdravotní péče.

„Nedostatek praktiků pro děti a dorost v některých regionech řeším již od svého nástupu několika cestami. Skrze rezidenční místa podporujeme právě praktiky, zjednodušili jsme vzdělávací program pediatrie tak, aby lékaři v přípravě mohli trávit více času v ordinaci školícího praktika, a hlavně díky programu na podporu navýšení počtu lékařů vyjde již letos a pak každý rok o 350 absolventů lékařských fakult více než dnes, což povede i k navýšení počtu dětských praktiků. O tento obor je mezi nimi velký zájem,“ uvedl Vlastimil Válek.

„Zákon sice ukládá krajům a zdravotním pojišťovnám povinnost zajistit dostupnost lékařské péče, ale v praxi to ne vždy funguje. Svaz proto dlouhodobě volá po systémovém řešení a silnější roli samospráv při plánování a zajištění zdravotní péče,“ shrnuje Radka Vladyková.

Na předcházejících dvou stranách najdete aktuální přehled preventivních zdravotních prohlídek pro ženy i muže ve dvou věkových kategoriích. Tomuto tématu se budeme i v budoucnu věnovat.

Dostupné byty

pro města a obce systémem **DESIGN-BUILD**
s využitím typových projektů

✓ Dostupné nájemní byty

stavěné a vlastněné samosprávami s využitím dotací a zvýhodněných úvěrů

Program „Dostupné nájemní byty“ systémem DESIGN-BUILD již plně funguje od jara 2025 a v běhu je už řada konkrétních jednání a projektů pro samosprávy po celé ČR. K dispozici je komplexní metodika, vzorové zadávací podmínky i vzorové smlouvy. Tento program se dá kombinovat i s novým programem „Dostupné byty na prodej“.

✓ Dostupné byty na prodej

**stavěné OBECNÍMI BYTOVÝMI SPOLEČNOSTMI
pod plnou kontrolou samospráv**

**NOVINKA
od června 2025**

Program „Dostupné byty na prodej“ systémem DESIGN-BUILD je novinkou od června 2025. Je určen pro samosprávy, které mají zájem na svých pozemcích zajistit výstavbu dostupných bytů určených na prodej. K tomu bude sloužit nový systém OBECNÍCH BYTOVÝCH SPOLEČNOSTÍ, které budou zřizovat a plně kontrolovat samosprávy. Díky tomuto novému systému budou samosprávy kromě plné kontroly nad celým projektem ještě inkasovat zisk z prodeje bytů (a to navíc k ceně za poskytnutý pozemek). Tento nový program se dá kombinovat s již běžícím programem „Dostupné nájemní byty“.

Nový systém DESIGN-BUILD

Nový zjednodušený systém DESIGN-BUILD je **efektivní „baťovský systém“** výstavby dostupných bytů městy a obcemi po celé ČR. A to s možností využití optimalizovaných typových projektů. Tento systém je využitelný pro výstavbu bytů jak na pronájem, tak i na prodej. Investorovi stačí mít jen pozemek a záměr toho, co chce. Za podrobný návrh, projekt i vlastní realizaci pak **veškerou odpovědnost nese dodavatel** vybraný ve veřejné soutěži. Zásadní výhodou je **pevná cena** závazně garantovaná už před zahájením výstavby, a to bez víceprací. Díky komplexní metodice, vzorovým zadávacím podmínkám a smlouvám je celý systém **bez jakýchkoliv právních rizik** a možných problémů pro investora. Systém přináší **výrazné úspory** při výstavbě i následném provozu a zásadní režijní úspory pro investora.

Systém je využitelný pro veřejné i soukromé investory

Iniciativa pro dostupné bydlení

Iniciativa pro dostupné bydlení (IDB) je odborným think-tankem předních specializovaných společností a institucí s cílem zlepšit dostupnost bydlení v ČR. Kromě soukromé výstavby je klíčová masivní výstavba dostupných bytů ze strany měst a obcí, a to s využitím zjednodušeného systému DESIGN-BUILD a využitím typových projektů. Iniciativa úzce konzultačně spolupracuje s Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR), Ministerstvem financí (MF), Státním fondem podpory investic (SFPI), Národní rozvojovou bankou (NRB) a Svazem měst a obcí (SMO).

ZDARMA vyhodnocení záměru a možností financování

Iniciativa pro dostupné bydlení (IDB) nabízí všem samosprávám ZDARMA posouzení záměru a vyhodnocení možností financování (týká se záměrů novostaveb nad 30 bytů po celé ČR kromě Prahy). Dále je možné si za zvýhodněnou cenu objednat studii proveditelnosti a koncepce stavby a také ocenění záměru s cashflow.

ZDARMA typové projekty bytových staveb pro města a obce

10 optimalizovaných a velmi variabilních typových návrhů bytových staveb je pro samosprávy k dispozici ZDARMA. A to při využití nového systému DESIGN-BUILD. Jinak je pro záměry novostaveb nad 30 bytů po celé ČR kromě Prahy možnost objednání architektonické studie za zvýhodněnou cenu stanovenou podle konkrétního záměru.

Iniciativa pro
**dostupné
bydlení**

iniciativa-bydleni.cz

✉ info@iniciativa-bydleni.cz

☎ +420 605 227 221

